

➤ **UTREDNING**

**Trollhättans
Stad**

**Förutsättningar för fortsatt utveckling av
likvärdig skola**

Dokumentinformation

Handläggare: Lennart Olsson

Diarienummer: UN 2023/1517

Datum: 2025-10-21

Innehåll

1. Inledning	3
2. Hållbar skolorganisation på kort och lång sikt	6
3. Skolor med långvarigt låga kunskapsresultat	16
4. Skolenheter på landsbygden	32
5. Förskola och fritidshem för fler barn och elever som har behov av det	39
6. Utbildningsförvaltningens bedömning	42

1. Inledning

En likvärdig förskola och skola som kompenserar för barns och elevers olika förutsättningar är ett prioriterat område sedan flera år. Utbildningsförvaltningen har vidtagit omfattande åtgärder till följd av det politiska beslutet 2020 beträffande strukturella åtgärder inom ramen för likvärdig skola.¹ Åtgärderna har inneburit att skolsegregationen minskat, att fler elever idag möts av behöriga lärare, att nya sociala nätverk har uppstått och att eleverna som placerades på de mottagande skolorna har en god progression när det gäller behörighet till gymnasiet. Även insatserna rörande utökad tid i förskolan har gett goda resultat. Därutöver har utbildningsförvaltningens utvecklingsarbete de senaste åren systematiskt riktats mot de områden som den samlade skolforskningen samt Skolverket och Skolinspektionen bedömt ger effekt, såsom barn- och elevhälsoarbete samt arbete för högre närvaro och förbättrade undervisningsmiljöer.

Trots detta är det sammantaget utbildningsförvaltningens bedömning att det kvarstår stora utmaningar vad gäller skolsegregation och likvärdighet i Trollhättan. Även om den socioekonomiska likvärdigheten mellan olika grundskolor har ökat finns det fortfarande variationer mellan och inom enheterna. De strukturella segregationsproblemen kvarstår också i de lägre årskurserna i grundskolan och i förskolan. Utbildningsförvaltningen har också, utifrån barn- och elevantal, flera mindre skolenheter med svårigheter att nå budget i balans och samtidigt upprätthålla en god kvalitet utifrån en ändamålsenlig arbetsorganisation med tillgång till behörig personal, barn- och elevhälsa, utrymme för barn- och elevstödande åtgärder samt en god arbetsmiljö för personal och chefer. Svårigheter att upprätthålla en hållbar organisation har även visat sig på skolenheter på landsbygden.

Utbildningsnämnden gav därför i december 2023 utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningar för såväl förskola som skola i syfte att fortsätta att utveckla nuvarande arbete mot en allt mer likvärdig skolorganisation ur ett 0-16-årsperspektiv på kort och lång sikt.² Med lång sikt menas ett perspektiv på upp till femton år för att kunna planera och fatta hållbara beslut över tid. Utbildning är en pågående process under hela barnets uppväxt som innebär att likvärdighet och förutsättningar måste analyseras utifrån ett 0-16-årsperspektiv, där både förskola och skola finns med. Begreppet likvärdig skola har breddats och omfattar inte bara socioekonomisk bakgrund och skolsegregation, utan handlar också om att skapa likvärdiga förutsättningar för flickor och pojkar, för barn och elever i behov av särskilt stöd, med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar eller ohälsa. I arbetet med att skapa likvärdighet måste även resurseffektivitet ingå.

¹ Utbildningsnämnden (2020). Utredning Likvärdig skola i Trollhättans stad. Dnr: 2018/00850600.

² UN 2023-12-12, § 115. Förutsättningar för fortsatt utveckling av likvärdig skola. Dnr 2023/01517-600.

I all verksamhet som bedrivs inom utbildningsförvaltningen är barnets bästa alltid utgångspunkten. Att ta hänsyn till barnets bästa i frågor som rör utbildning innebär att utbildningen ska vara utformad för att ge barnet bästa möjliga förutsättningar för utveckling. Utformningen av utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olikheter så att de får likvärdiga förutsättningar att nå målen. Lärmiljön har stor betydelse för förskolans och skolans förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. En bra förskole- och skolmiljö bidrar till lärande hos barn och elever med olika behov av lärmiljöer. Att skapa möjligheter för ett effektivare resursutnyttjande innebär ökade möjligheter för alla barn och elever att få tillgång till likvärdig utbildning, undervisning som utvecklar deras fulla potential samt ändamålsenliga och goda lärmiljöer. Det är därtill en viktig faktor för personalens och rektorers arbetsmiljö.

Därför arbetar utbildningsförvaltningen kontinuerligt för att skapa en hållbar organisation med hållbara förskolor och skolor nu och i framtiden. Detta behöver ske utifrån de pedagogiska, organisatoriska och ekonomiska hållbarhetsperspektiven. Det pedagogiska perspektivet är överordnat eftersom det är själva fundamentet i utbildningsförvaltningens uppdrag. Alla tre perspektiven hänger dock samman och påverkar varandra och behöver tas hänsyn till i hela styrkedjan – på enhets-, verksamhets- och huvudmannanivå. Med pedagogisk, organisatorisk och ekonomisk hållbarhet menar utbildningsförvaltningen följande:

- Pedagogisk hållbarhet handlar om att på både kort och lång sikt säkerställa en hög kompetens bland personalen och att alla barn och elever utifrån sina behov och förutsättningar ska få en undervisning av hög kvalitet i ändamålsenliga lärmiljöer. Pedagogisk hållbarhet förutsätter att det också finns organisatorisk och ekonomisk hållbarhet.
- Organisatorisk hållbarhet handlar om att skapa en långsiktigt hållbar organisation som ger förutsättningar att möta krav utifrån skollag och arbetsmiljölagar. Organisatorisk hållbarhet förutsätter att det också finns pedagogisk och ekonomisk hållbarhet.
- Ekonomisk hållbarhet handlar om ett långsiktigt och effektivt resursutnyttjande som uppfyller skollagens krav om resursfördelning och stödjer en likvärdig utbildning. Ekonomisk hållbarhet förutsätter att det också finns pedagogisk och organisatorisk hållbarhet.

I april 2025 fick utbildningsförvaltningen följande specificerade uppdrag:

- Utredda och överväga vilka åtgärder som behöver vidtas för att ställa om skolorganisationen utifrån ett minskande barn- och elevantal och samtidigt ha beredskap i ett långsiktigt perspektiv för att säkerställa pedagogisk, organisatorisk och ekonomisk hållbarhet
- Analysera och belysa förutsättningarna och utmaningarna för skolenheter på landsbygden och vid behov lämna förslag för att säkerställa pedagogisk, organisatorisk och ekonomisk hållbarhet

- Analysera och belysa förutsättningarna och utmaningarna för skolenheter som har långvarigt låga kunskapsresultat och föreslå åtgärder för att öka likvärdigheten och kompensera för barns och elevers olika livsvillkor och förutsättningar
- Utredda och föreslå åtgärder för att fler barn och elever som har behov av det ska få tillgång till förskola och fritidshem för att öka likvärdigheten och kompensera för barns och elevers olika livsvillkor och förutsättningar.³

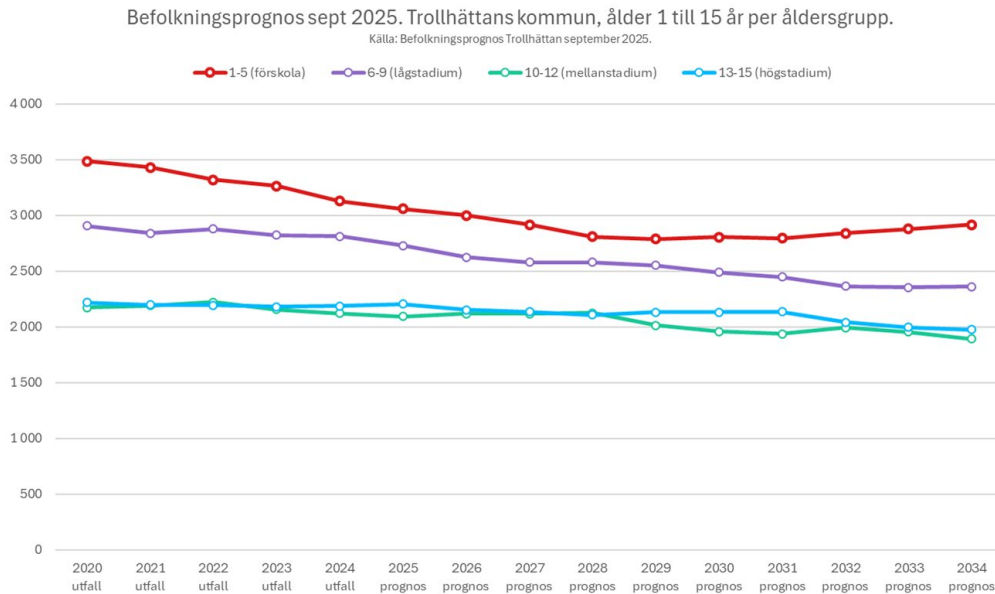
³ UN 2025-04-29, § 34. Förutsättningar för fortsatt utveckling av likvärdig skola. Dnr 2023/1517-600.

2. Hållbar skolorganisation på kort och lång sikt

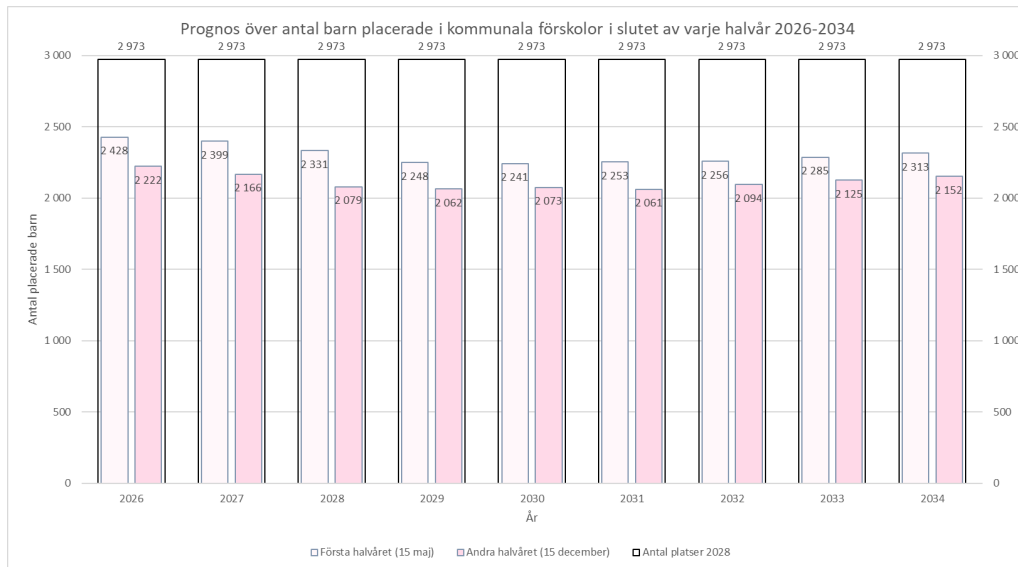
Utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda och överväga vilka åtgärder som behöver vidtas för att ställa om skolorganisationen utifrån ett minskande barn- och elevantal och samtidigt ha beredskap för en hållbar organisation också i ett långsiktigt perspektiv.

Befolkningsprognos

Diagrammet visar en befolkningsprognos för åldersgruppen 1 till 15 år i Trollhättans kommun från år 2022 till 2034, uppdelat i fyra olika åldersgrupper som motsvarar förskola (1-5 år), årskurs F-3 (6-9 år), årskurs 4-6 (10-12 år) och årskurs 7-9 (13-15 år). Observera att förskola omfattar 5 årskullar och årskurs F-3 omfattar 4 årskullar medan årskurs 4-6 respektive årskurs 7-9 omfattar 3 årskullar vardera.

Barn- och elevprognos i utbildningsförvaltningens verksamheter

Bilden visar en prognos över totalt antal barn i ålder 1-5 år som är placerade i kommunala förskolor i slutet av varje halvår.

Förskoleprognosen är baserad på befolkningsprognos från september 2025 och historik över placeringar 2024 och 2025.

Ljusrosa stapel visar prognos för 15 maj och mörkrosa stapel visar prognos för 15 december. Den yttre ramen visar antal tillgängliga förskoleplatser 2028 då Klätterträdet's förskola (Vårvik) och Ryttares förskola (Veland) är färdigbyggda och tillgängliga.

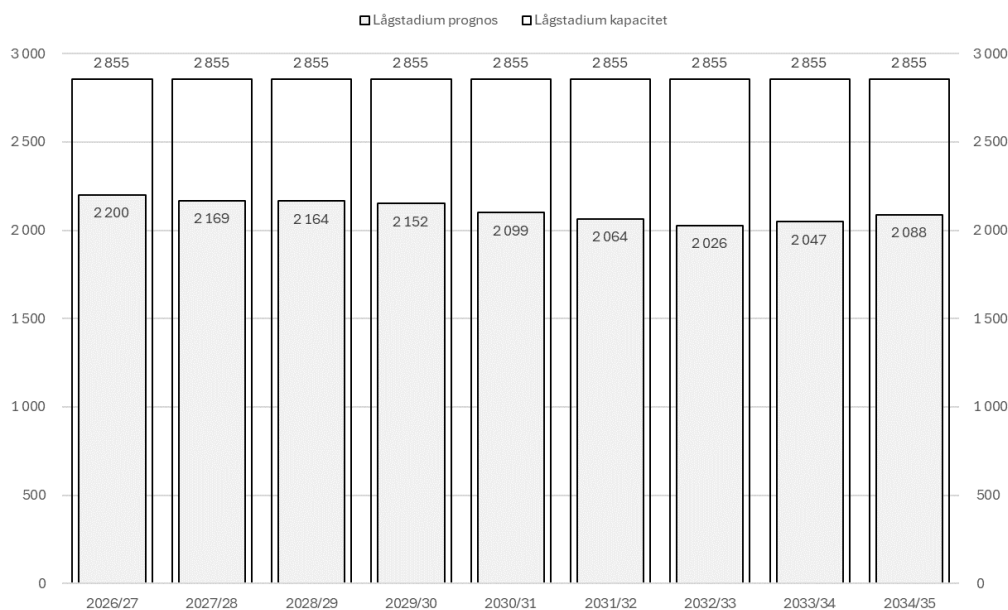
Antal prognostiserade barn hämtas från befolkningsprognosen. Eftersom barn som målgrupp för placering är olika över ett kalenderår är åldersgrupperna inte lika första halvåret jämfört med andra halvåret. Exempelvis ingår 6-åringar under första halvåret men inte andra.

Barnen delas in i åldersgrupper vid beräkningar av placeringar. Anledningen är att det är stor skillnad i inskrivningsgrad mellan olika grupper. Inskrivningsgraden hos de yngsta är lägst och hos de äldsta är den högst. Åldersgrupperna redovisas inte separat, utan prognosen räknas fram utifrån åldersgrupperna och därefter summeras barnen och redovisas som en enda grupp.

Följande barn ingår inte i prognosen: barn utan fullständigt personnummer, barn med skyddad identitet, barn folkbokförda i en annan kommun.

Antalet prognostiserade barn placerade i de kommunala förskolorna i Trollhättan kommer att fortsätta att minska med totalt ungefär 180 barn fram till 2029 för att därefter plana ut. Från och med 2031 eller 2032 prognostiseras en ökning med omkring 30 barn varje år. Den totala kapaciteten är nästan 3000 platser medan det största antalet barn under perioden 2026 till 2034 är knappt 2500 barn. Det innebär en överkapacitet på minst 500 platser eller att överkapaciteten motsvarar minst 17 procent av det totala antalet platser. En viss överkapacitet behövs för att kunna ta emot fler barn än de prognostiserade eftersom det alltid finns en osäkerhet i prognoser.

Eleveprognos kommunala skolor lågstadiet 2026/27 - 2034/35, kapacitet 2025

I årskurs F-3 varierar under prognosperioden 2026/27-2034/35 den lediga kapaciteten mellan 655 och 829. Medelvärde för lediga platser under perioden är 743. Antalet prognostiserade elever under perioden är de första åren omkring 2 170 men sjunker från och med 2030/31 och är som lägst 2 026 läsår 2032/33 för att därefter stiga något igen till 2 088 elever läsår 2034/35.

Andel lediga platser under perioden är ungefär 25 procent av den totala kapaciteten.

Kapaciteten i grundskolorna avser höstterminen 2025 och bygger på rektorernas angivna kapacitet per årskurs i skolorna.

Elevprognos kommunala skolor mellanstadiet 2026/27 - 2034/35, kapacitet 2025

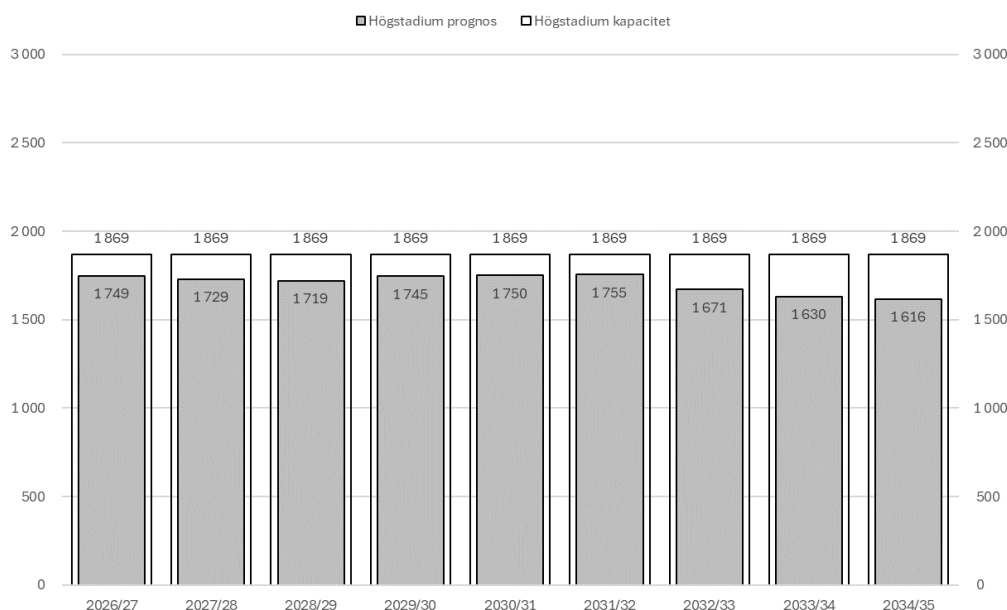

I årskurs 4-6 varierar under prognosperioden 2026/27-2034/35 den lediga kapaciteten mellan 209 och 414. Medelvärdet för lediga platser under perioden är 307. Antalet prognostiserade elever under perioden är de första åren omkring 1 780 men sjunker från och med 2029/30 och är som lägst 1 583 läsåret 2034/35.

Andel lediga platser under perioden är ungefär 15 procent av den totala kapaciteten. De första tre åren är den lägre, i genomsnitt 11 procent.

Kapaciteten i grundskolorna avser höstterminen 2025 och bygger på rektorernas angivna kapacitet per årskurs i skolorna.

Elevprognos kommunala skolor högstadiet 2026/27 - 2034/35, kapacitet 2025

I årskurs 7-9 varierar under prognosperioden 2026/27-2034/35 den lediga kapaciteten mellan 114 och 253. Medelvärdet för lediga platser under perioden är 162. Antalet prognostiserade elever under perioden är de första sex åren omkring 1 740 men sjunker från och med 2032/33 och är som lägst 1 616 läsår 2034/35.

Andel lediga platser under de första sex åren är knappt 7 procent av den totala kapaciteten vilket kan anses vara en normal överkapacitet med hänsyn till osäkerhet i prognoser samt att en kommunal huvudman måste ha en viss överkapacitet för att snabbt kunna erbjuda inflyttande elever en skolplacering samt ha en viss beredskap att ta emot elever om en fristående skola skulle stänga. De sista tre åren är andel lediga platser i genomsnitt 12 procent.

Kapaciteten i grundskolorna avser höstterminen 2025 och bygger på rektorernas angivna kapacitet per årskurs i skolorna

Säkerställa kapacitet på mottagande skolor utifrån arbetet för en mer likvärdig skola

Efter att utbildningsnämnden år 2020 beslutade om att avveckla årskurs 4-9 på Kronan har eleverna från Kronogården i årskurs 4-9 erbjudits skolskjuts till Paradisskolan, Skogshöjdens skola, Strömslundsskolan, Stavreskolan och Lyrfågelskolan. På sikt när antalet elever i årskurs 4-9 minskar är det lämpligt att planera för en fortsatt likvärdig skola på så sätt att fler elever från socioekonomiskt svaga områden går årskurs F-3 i sin stadsdel men anvisas en plats på någon av de nuvarande mottagande skolorna från och med årskurs 4. För att kunna fortsätta och även kunna utöka arbetet, behöver det säkerställas att kapaciteten på dessa skolor bevaras eller vid behov utökas, för att skapa en mer gynnsam elevsammansättning och för att fler elever ska kunna erbjudas en mer likvärdig skola med undervisning av hög kvalitet.

De senaste åren har i princip samtliga elevplatser på de mottagande skolorna fyllts. Detta dels för att det finns många elever som är hemmahörande nära dessa skolor, dels för att elever från Kronogården skolplaceras där i årskurs 4-9 samt att många elever söker dit i samband med val av skola. Då de nya och planerade bostadsområdena Vårvik, Lärketorpet och Hults höjd på sikt kommer att öka elevtalen, finns behov av att utreda om några av skolorna behöver byggas ut för att ta emot fler elever. För Paradisskolan, Skogshöjdens skola och Strömslundsskolan har möjligheterna utretts i förstudien om elevplatser i det västra skolområdet (dnr. UN 2024/450). Förstudien visar utifrån de olika alternativ som har undersökt att det finns flera möjligheter till att utöka den framtida kapaciteten och därigenom verka för mer hållbara skolenheter. De flesta åtgärder kräver dock planändringar och har därmed en längre tidshorisont.

Samtliga av de skolor som tar emot elever från Kronogården i årskurs 4-6 har också en kapacitet som begränsas av tillgången till idrottshallar vilket framgår i den förstudie

Redovisning av förstudie avseende fler idrottshallar i Trollhättan stad ⁴ som kultur- och fritidsförvaltningen presenterade 2022. Ett resultat av denna är att, om erforderliga beslut fattas, en helt ny idrottshall kommer stå färdig på Skogshöjden under 2028 vilket kommer kunna innebära olika möjligheter för utbildningsförvaltningen att kunna ställa om lokaler och därigenom öka kapaciteten.

Pedagogiska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar

Elever som går i grundskolan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar per stadium. Timplanen beskriver hur undervisningstimmar ska fördelas mellan de olika ämnena. Skolverket beslutar om minsta antal undervisningstimmar och därefter kan varje huvudman eller rektor besluta om eventuella utökningar. Däremot får de inte underskrida den garanterade undervisningstiden.

Den totala minsta undervisningstiden i årskurs 1-3, är 17,6 timmar per vecka, i årskurs 4-6, 26,9 timmar per vecka och i årskurs 7-9, 30,2 timmar per vecka. Den exakta undervisningstiden per vecka är också angiven per stadium i timplanen. Ämnen som svenska och matematik har mer tid per vecka än ämnen som bild och teknik. Elever i årskurs 7-9 har fler ämnen än elever i årskurs 1-3.

För att en skola ska kunna bedriva undervisning behövs det enligt skollagen behöriga lärare i varje ämne. Lärarbehörighet anges i ämnen och årskurser, så både ämne och årskurs behöver stämma med de lektioner där läraren har undervisning. En lärare undervisar vanligen mellan 17 och 20 timmar per vecka. Den totala arbetstiden per vecka är 45,5 timmar och av den tiden är 10,5 timmar förtroendetid. Övrig tid används bland annat till lektionsplanering, kompetensutveckling och mentorskap.

Om en lärare har undervisningstiden 17,6 timmar per vecka och arbetar i en klass i årskurs 1-3 så räcker lärarens undervisningstid exakt till elevernas garanterade minsta undervisningstimmar. I årskurs 1-3 borde det alltså räcka med att ha en lärare per klass och då är lärarbemanningen klar. I verkligheten har lärare sällan behörighet i samtliga av lågstadiets relativt få ämnen, men olika lärare i samma lågstadium kan ha olika ämnesbehörigheter som kompletterar varandra på så sätt att lärare undervisar i sina ämnen i olika klasser.

I årskurs 7-9 är det stor skillnad i behörigheter för lärare jämfört med årskurs 1-3, beroende på skillnader i utbildningen. Elever i årskurs 7-9 ska ha 30,2 undervisningstimmar per vecka och rent matematiskt borde det räcka med 2 lärare per klass där för att täcka undervisningstiden. I verkligheten har lärare endast

⁴ UN 2022/01306-600

behörighet i ett fåtal ämnen, ofta 2 till 4, och kombinationen av dessa ämnen varierar. För att kunna bemanna så att samtliga lärare får heltidstjänster på skolan krävs ett relativt stort antal klasser jämfört med i årskurs 1-3. De ämnen som har kortast undervisningstid per vecka i årskurs 7-9 har 0,7 timmar (musik, biologi, fysik, kemi, geografi och religionskunskap). För att en skola ska få ihop tillräckligt med undervisningstid för att täcka en tjänst som omfattar tre av dessa ämnen, exempelvis biologi, fysik och kemi, och om läraren har 18 timmar undervisningstid per vecka, så krävs det drygt 8,5 klasser för den läraren. Om läraren bara har ett ämne med lite tid, exempelvis musik, så krävs det drygt 25 klasser för att läraren ska få ihop 18 timmar undervisning per vecka. På en skola med årskurs 7-9 innebär 24 klasser en åttaparallellig skola. Ämnet med mest tid på en 7-9-skola är matematik med 3,7 timmar per vecka. Om en lärare undervisar endast i matematik 18 timmar per vecka behövs nästan 5 klasser för en heltidstjänst. Det motsvarar en knappt tvåparallellig skola. På en större skola behövs flera matematiklärartjänster, men det är bra om de är multipler av de klasser som behövs för en tjänst, till exempel 10 eller 15 klasser för 2 eller 3 matematiklärare.

När det gäller årskurs 4-6 liknar bemanningen utifrån läroplanen årskurs 7-9, men lärare kan ha behörighet i något fler ämnen samt att eleverna inte har lika många ämnen i årskurs 4 och 5 som i årskurs 7-9. Den sammanlagda undervisningstiden i genomsnitt för eleverna i årskurs 4-6 är 26,9 timmar per vecka. I Trollhättan är det vanligt att eleverna inte börjar med språkval eller hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 6, vilket innebär att i dessa ämnen blir den genomsnittliga undervisningstiden låg på mellanstadiet. En skola som omfattar årskurs 4-6 eller årskurs F-6 måste vara mycket stor om den ska kunna erbjuda heltidstjänster i de tre språkvalen eller i hem- och konsumentkunskap.

Klassernas storlek har betydelse för det ekonomiska resultatet för skolan. Om vi tar årskurs 1-3 som exempel, där det kan räcka med 1 lärare per klass, är antalet elever i klassen avgörande. En lågstadielärare kostar i genomsnitt cirka 700 000 kronor per år inklusive personalomkostnader. Om läraren undervisar i en klass med 10 elever blir kostnaden per elev och år 70 000 kronor. Om det istället är 25 elever i klassen blir kostnaden per elev och år 28 000 kronor. Denna kostnad ska täckas av elevpengen och det finns ett begränsat ekonomiskt utrymme för storleken på elevpengen. Elevpengen multiplicerat med antal elever ger summan av intäkter från elevpeng, vilket innebär att ju fler elever desto större intäkter. Det är anledningen till att små klasser ger sämre förutsättningar för en skolas ekonomiska hållbarhet.

I ovanstående exempel har endast lärare använts i exemplen. Det finns andra personalkategorier som en skola är skyldig att ha, till exempel specialpedagogisk kompetens. Kostnader för personal förutom lärare tillkommer förstås i skolans totala kostnader som ska betalas av elevpengen.

Att ha en överkapacitet innebär att elevpengen per elev till de fristående skolorna blir högre eftersom hela utbildningsförvaltningens lokalkostnad ingår i elevpengen.

Däremot drabbar inte lokalkostnaderna enskilda rektorer direkt eftersom de betalas ur en central pott som är i storleksordning efter lokalkostnaderna. Samtidigt är en högre ersättning till de fristående skolorna (när de har samma utgifter för sina lokaler) samhällsekonomiskt mindre fördelaktigt.

Antalet elever, både klasserna och skolan som helhet, har således betydelse för möjligheten att skapa en hållbar organisation. I dagsläget räcker inte alltid elevpengen till att bemanna grundorganisationen utifrån timplanen. Skolorna får då använda andra resurser, såsom social struktur och statsbidrag, för att täcka grundorganisationen. Det innebär att dessa medel inte i lika stor utsträckning kan användas för de insatser som de egentligen syftar till.

Skolor med få elever

Utifrån de pedagogiska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna är det oftast mer fördelaktigt att skolor har fler elever. Tidigare fanns i utbildningsförvaltningens resursfördelningsmodell bland annat både kompensation för småskalighet och skolor på landsbygden. Kompensationen för småskalighet togs bort 2022 och istället höjdes landsbygdsstödet till 450 tkr per skola, vilket innebar att skolorna med få elever inne i tätorten fick mindre stöd medan det ökade för skolorna på landsbygden, oavsett antal elever. Landsbygdsstödet är tänkt att möjliggöra för rektor att planera för korta och tillfälliga vakanser inom sin organisation utifrån att det är svårare att få timvikarier till landsbygdsskolorna. Trots förändringarna i stödet har skolorna med få elever inne i tätorten lättare att få sin ekonomi och organisation att fungera än skolorna på landsbygden, där det finns skolor som är beroende av tillägget för att ha en budget i balans och även de som inte lyckas hålla budget trots tillägget. Faktorer som spelar roll är vilka årskurser skolan har, där det vanligtvis är lättare för F-3-skolor än skolor med fler årskurser att få ihop sin organisation. Likaså spelar beläggningen på fritidshemmet roll samt möjligheten att samverka med fritids eller andra skolenheter kring tjänster för att inte bekosta mer personal än vad som behövs.

Nedan lyfts de skolor inom utbildningsförvaltningen som är minst, sett till antalet elever.

Hälltorpskolan

Hälltorpskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-3. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 81 och 100 med det största antalet år 2023. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 96 till 58. Skolans kapacitet är 100 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs enligt rektors uppgifter.

Elevernas närmaste skola är Strömslundsskolan, där mer än 95 procent av eleverna börjar i årskurs 4.

Dalkjusans skola

Dalkjusans skola är en grundskola som omfattar årskurserna F-3. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 141 och 167 med det största antalet år 2020. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet sjunkande mellan 2025 och 2028, från 124 till 116 elever. Från 2029 och framåt prognostiseras en stadig elevökning från 126 till 181 elever. Skolans kapacitet är 192 elever eller i genomsnitt 48 per årskurs enligt rektors uppgifter.

Elevernas närmaste skola är Skogshöjdens skola, där mer än 98 procent av eleverna börjar i årskurs 4.

Björndalsskolan

Björndalsskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-3. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 126 och 173 med det största antalet år 2023. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet i stort sett ständigt ökande, från 158 till 187 elever. Skolans kapacitet är 192 elever eller i genomsnitt 48 per årskurs enligt rektors uppgifter.

Elevernas närmaste skola är Paradisskolan, där ungefär 98 procent av eleverna börjar i årskurs 4.

Upphärad skola

Upphärad skola är belägen i tätorten Upphärad och är en grundskola som omfattar årskurserna F-5. Läsår 2025/26 omfattar den endast åk F-4 utifrån att det under läsåret endast skulle gå 8 elever i årskurs 5. För att skapa bättre förutsättningar för dynamik och lärande i gruppen beslutades att flytta årskurs 5 till Sjuntorpskolan under detta läsår. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 68 och 84 med det största antalet år 2021. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet först något stigande från 80 elever 2025 till 84 elever 2029. Mellan 2030 och 2034 är antalet i stort sett stabilt med ungefär 75 elever per år. Prognosen avser årskurs F-5. Kapaciteten är 150 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs i åk F-5 enligt rektors uppgifter.

När eleverna ska börja i årskurs 6 börjar de allra flesta av i Sjuntorpskolan.

Mer information om skolan finns i avsnittet Skolor på landsbygden.

Velanda skola

Velanda skola är belägen i tätorten Velanda och är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Under åren 2020 till 2024 ökade antalet elever något från 136 till 144. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet stadigt sjunkande från 137 elever

2025 till 115 elever 2034. Kapaciteten är 175 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs enligt rektors uppgifter.

När eleverna i Veland skola ska börja i årskurs 7 har det varierat över tid var de väljer att ha sin skolgång. Vissa år övergår nästan alla till Sylteskolan i årskurs 7 medan andra år börjar hälften i friskola och resten till övervägande del andra kommunala skolor än Sylteskolan. Anledningen till de stora skillnaderna är främst det låga antalet elever per årskurs på Veland skola.

Mer information om skolan finns i avsnittet Skolor på landsbygden.

Åsaka skola

Åsaka skola är belägen i tätorten Väne-Åsaka och är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Läsår 2025/26 omfattar den endast åk F-5 utifrån att det under läsåret endast skulle gå 11 elever i årskurs 6. För att skapa bättre förutsättningar för dynamik och lärande i gruppen beslutades att flytta årskurs 6 till Lyrfågelskolan under detta läsår. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever sjunkande från 150 till 133. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet först relativt stabilt mellan 123 och 131 elever. Från 2030 till 2034 är antalet i stort sett stabilt med mellan 115 och 120 elever. Prognosen avser årskurs F-6. Kapaciteten är 175 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs enligt rektors uppgifter.

När eleverna i Åsaka skola ska börja i årskurs 7 väljer närmare 100 procent att ha sin skolgång på Lyrfågelskolan.

Mer information om skolan finns i avsnittet Skolor på landsbygden.

3. Skolor med långvarigt låga kunskapsresultat

Utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att analysera och belysa förutsättningarna och utmaningarna för skolenheter på landsbygden och vid behov lämna förslag för att säkerställa en undervisning av hög kvalitet och en ändamålsenlig arbetsorganisation.

Låga kunskapsresultat definieras som resultat vilka ligger under utfallet för Trollhättans stad. På skolnivå kommer det alltid finnas skolor som ligger över respektive under resultatet för Trollhättans stad. De skolor vars resultat ligger under Trollhättans stads nivå på regelbunden basis är de som presenteras i denna del av utredningen. Dessa skolor redovisas i två kategorier där den första kategorin är långvarigt låga resultat. Den andra kategorin benämns som skolor i riskzon. Långvarigt definieras som de senaste tio läsåren.

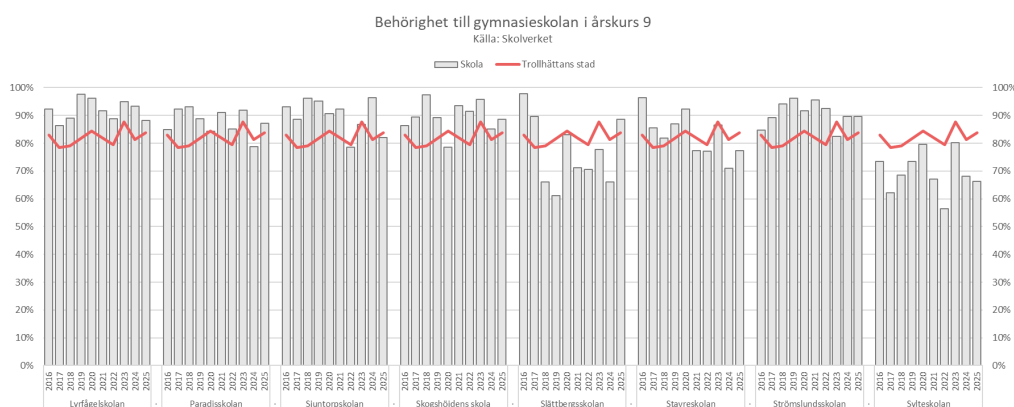
Nyckeltal som ligger till grund för urvalet är:

- Behörighet till gymnasieskolan för årskurs 6 och 9
- Meritvärde för årskurs 6 och 9

- Andel elever med godkända betyg i alla ämnen för årskurs 6 och 9
- Andel elever som klarat samtliga delprov i de nationella proven i årskurs 3

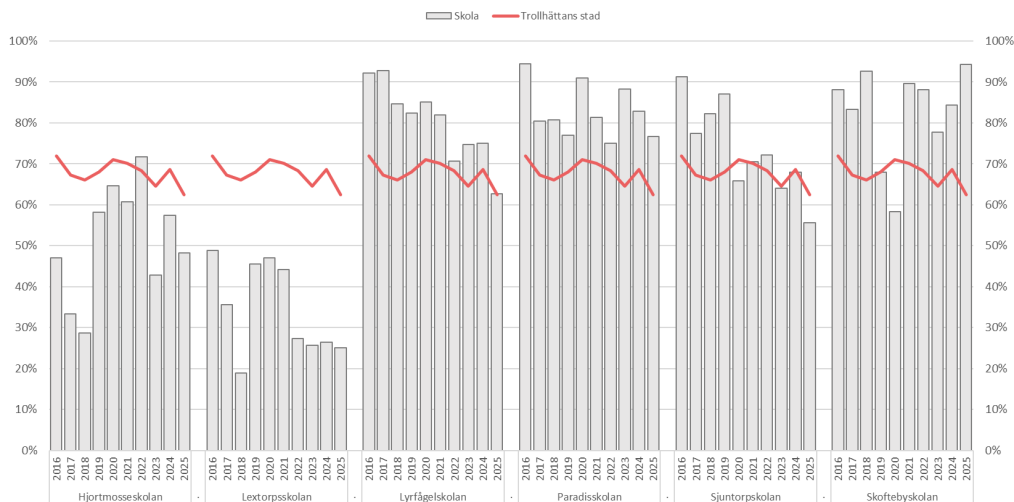
Urvalet bland skolor som inte har elever i årskurs 6-9 och därmed endast resultat för årskurs 3 är mer osäkert än för årskurs 6-9. Detta är på grund av att urvalet baseras på färre nyckeltal samt att resultat saknas för två av de senaste tio läsåren, vilket beror på inställda prov under pandemin. Hälltorpskolan har tagits bort från beräkningen på grund av för få tillgängliga resultat.

De genomsnittliga kunskapsresultaten för Trollhättans stads skolor i årskurs 9 har de senaste 10 åren haft en neutral eller positiv trend beroende på nyckeltal. Den neutrala trenden återfinns för nyckeltalen meritvärde och andel elever med godkända betyg i alla ämnen. För nyckeltalet behörighet till gymnasieskolan så är trenden positiv. Vid analys av nyckeltalen på skolnivå framkommer en bild som visar att det under perioden 2016-2020 fanns två skolor som låg under Trollhättan stads resultat för hela eller den avslutande delen av perioden. För perioden 2021-2025 tillkommer ytterligare en skola vilket innebär att det 2025 finns tre skolor som, med undantag för ett år, ligger under Trollhättan stads resultat varje år.

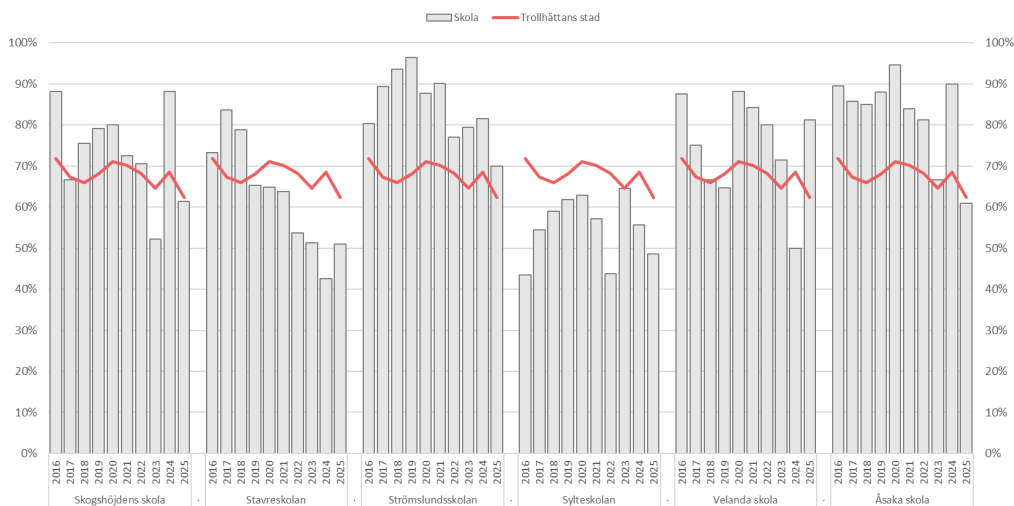

De genomsnittliga kunskapsresultaten för Trollhättans stads skolor i årskurs 6 har de senaste 10 åren antingen haft en negativ eller positiv trend beroende på nyckeltal. Nyckeltalen behörighet till gymnasieskolan samt andel elever med godkända betyg i alla ämnen uppvisar en negativ trend medan utvecklingen för nyckeltalet meritvärde har en positiv trend. Analys av nyckeltalen på skolnivå visar att det under perioden 2016-2020 fanns två skolor som låg under det genomsnittliga resultatet för Trollhättans stads skolor varje år samt en tredje skola som låg under Trollhättans stads resultat en majoritet av åren. För perioden 2021-2025 tillkommer ytterligare en skola vilket innebär att det nu finns fyra skolor som, med undantag för ett år, ligger under Trollhättans stads resultat varje år.

Andel elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6
Källa: Skolverket, Utbildningsförvaltningen (2025)

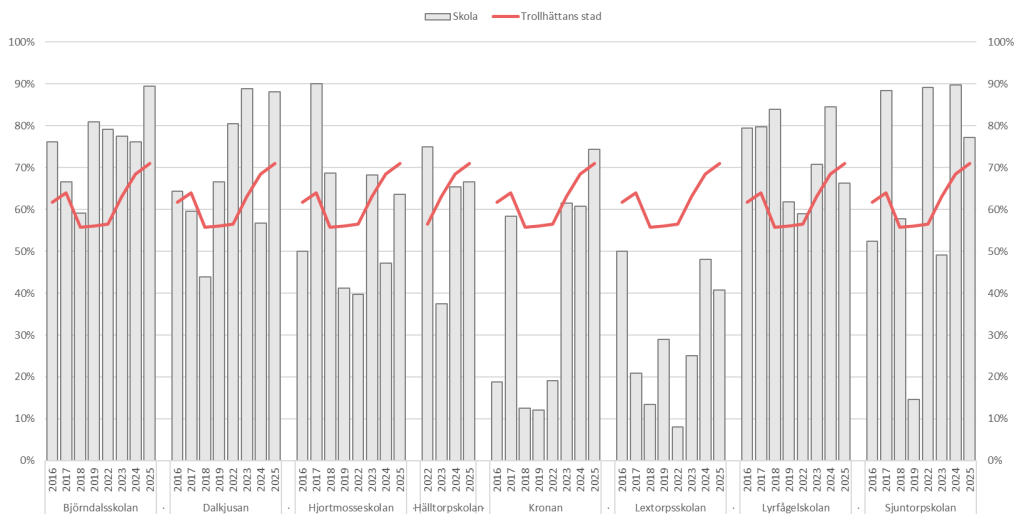
Andel elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6
Källa: Skolverket, Utbildningsförvaltningen (2025)

Det genomsnittliga resultatet för Trollhättans stads skolor i de nationella prov på i årskurs 3 har de senaste 10 åren haft en negativ trend för svenska/svenska som andraspråk samt en positiv trend för matematik. Observera att proven ställdes in åren 2020-2021 pga. pandemin. Analys av nyckeltalen på skolnivå visar att det under perioden 2016-2019 fanns två skolor som låg under Trollhättans stads resultat i båda ämnen varje år. En tredje skola låg under Trollhättans stads resultat för båda ämnen varje år, med undantag för matematik ett av åren. För perioden 2022-2025 tillkommer ytterligare två skolor vilket innebär att det nu finns fem skolor som, med undantag för ett år för två av skolorna, ligger under Trollhättans stads resultat varje år.

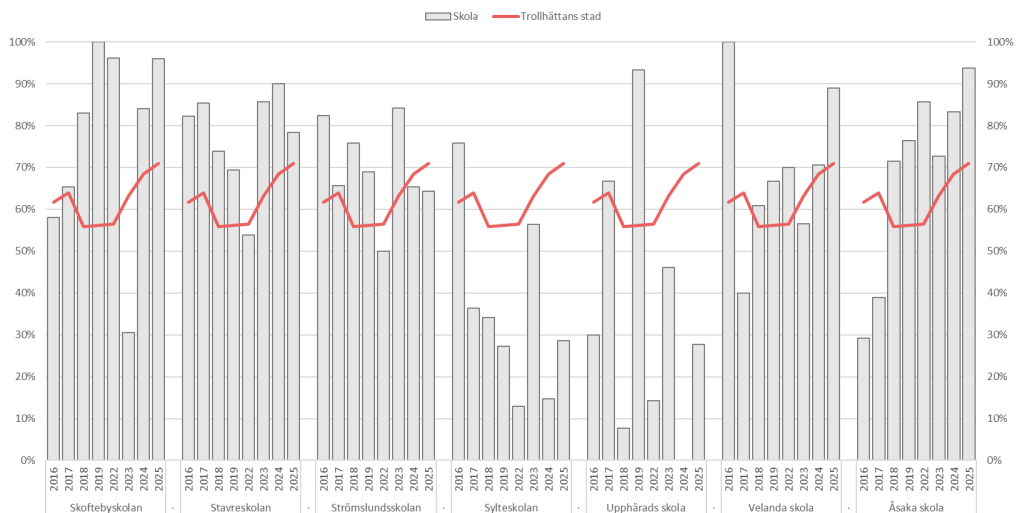
Andel elever som klarat samtliga delprov i nationella prov matematik årskurs 3

Källa: Utbildningsförvaltningen, Kolada (stadsnivå)

Andel elever som klarat samtliga delprov i nationella prov matematik årskurs 3

Källa: Utbildningsförvaltningen, Kolada (stadsnivå)

Nedan redovisas de skolor vilka bedöms ha långvarigt låga kunskapsresultat. Därefter följer de skolor vilka bedöms ligga i riskzon för att falla in i långvarigt låga kunskapsresultat.

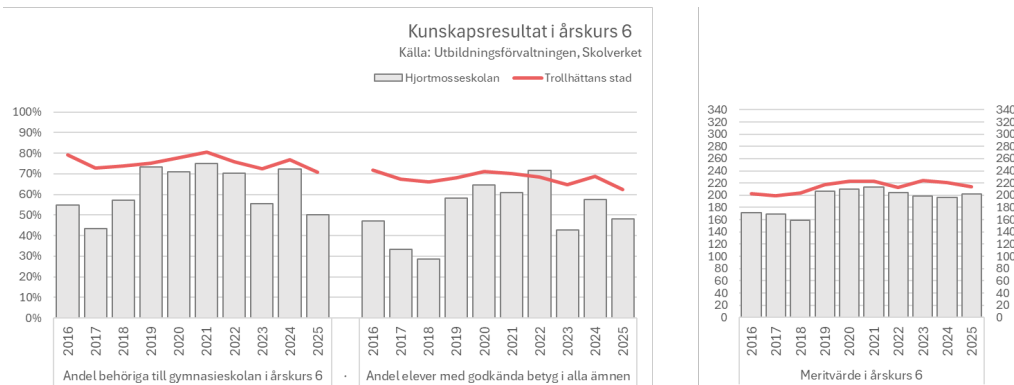
Hjortmosseskolan

Hjortmosseskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 380 och 390. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 359 till 305. Skolan är organiserad i två enheter: Hjortmosseskolan F-5 samt Hjortmosseskolan 6. Båda enheterna har samma rektor. Skolans kapacitet är 430 elever eller i genomsnitt 61 per årskurs enligt rektors uppgifter.

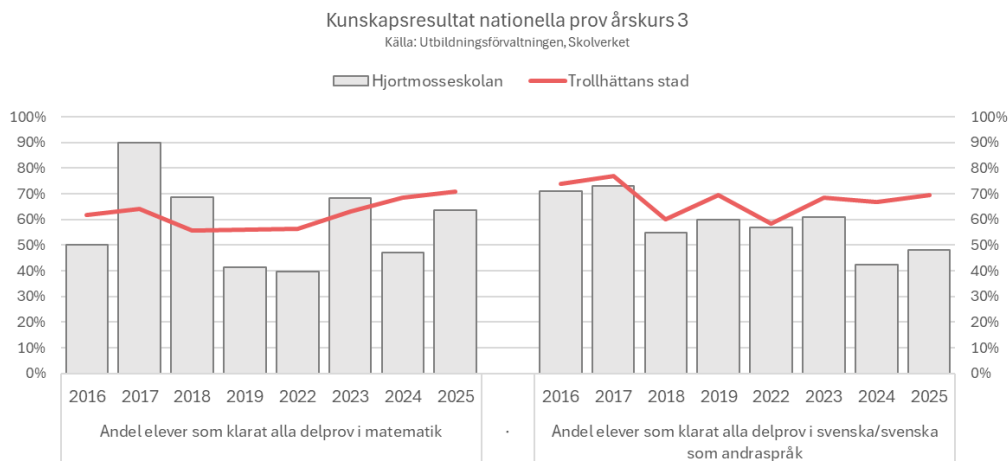
Ungefär 80 procent av eleverna från Hjortmosseskolan börjar i Slättbergsskolan i årskurs 7. Resterande andel elever börjar i nästan alla andra kommunala skolor samt i friskolor i årskurs 7

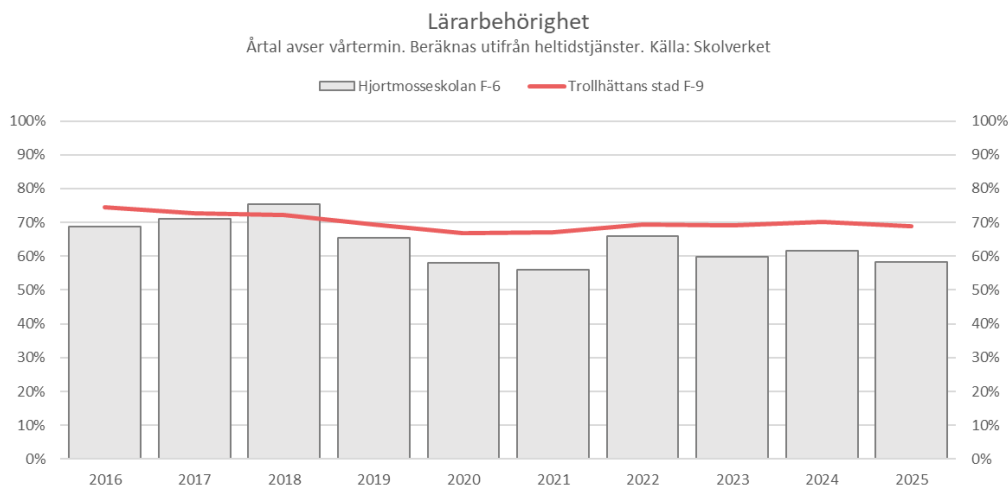
Med undantag för andel elever med godkända betyg i alla ämnen 2022 så har Hjortmosseskolans kunskapsresultat i årskurs 6 varit lägre än Trollhättans stads resultat varje år de senaste 10 åren.

Hjortmosseskolans resultat i nationella prov årskurs 3 var lägre än Trollhättans stads resultat för fem av åtta år i ämnet matematik. I ämnet svenska/svenska som andraspråk är skolans resultat lägre än Trollhättans stad för samtliga åtta år.

Läraryrigheten på Hjortmosseskolan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad nio av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Hjortmosseskolan än för Trollhättans stad varje år de senaste tio åren. Observera att enhetsindelningar har varierat över åren.

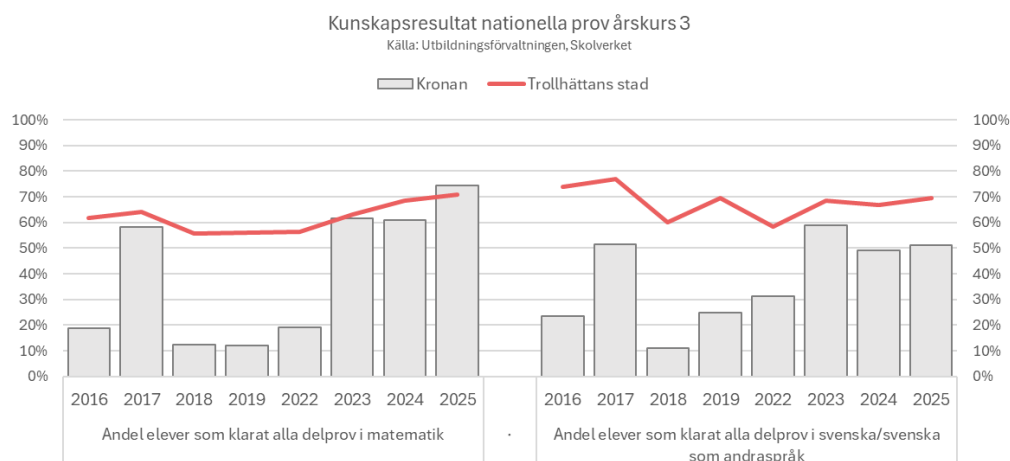
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hjortmosseskolan F-5								44%	45%	49%
Hjortmosseskolan 6								39%	50%	36%
Hjortmosseskolan F-6	47%			45%	42%	42%	44%			
Hjortmosseskolan F-4		45%	39%							
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Kronan

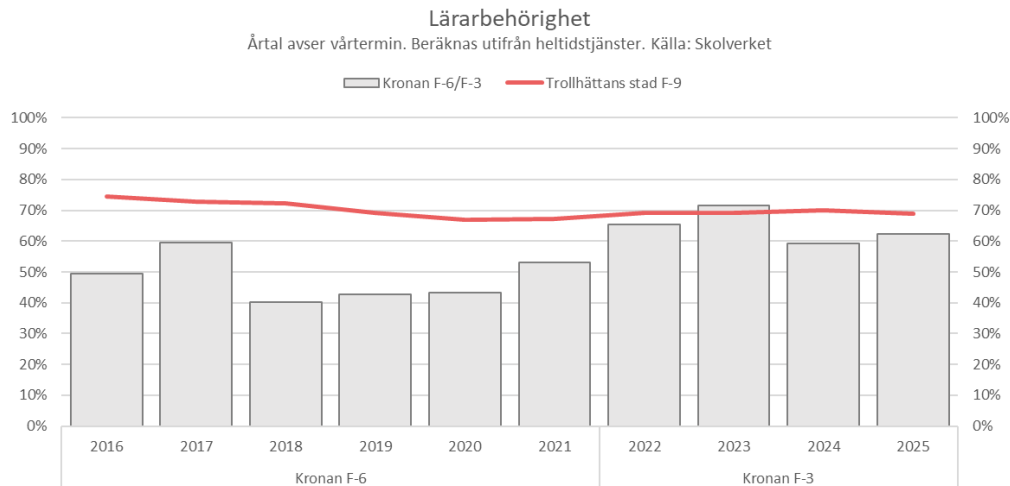
Kronan är en grundskola som omfattar årskurserna F-3. Under åren 2020 till 2024 varierade antalet elever mellan 167 och 228. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 202 till 169. Skolans kapacitet är 320 elever eller i genomsnitt 80 per årskurs enligt rektors uppgifter.

När eleverna ska börja i årskurs 4 har de sedan läsåret 2021/22 erbjudits placering vid så kallade mottagande skolor, Lyrfågelskolan, Stavreskolan, Skogshöjdens skola, Paradisskolan och Strömslundsskolan. Eleverna har genom det fria skolvalet möjlighet att välja andra skolor än de mottagande skolorna i årskurs 4 men det är få som väljer någon annan skola. Ungefär 84 procent av dem börjar i någon mottagande skola i årskurs 4, cirka 8 procent börjar i en fristående skola och resterande börjar i någon annan kommunal skola.

Kronans resultat i nationella prov årskurs 3 var lägre än Trollhättans stads resultat för sju av åtta år i ämnet matematik. I ämnet svenska/svenska som andraspråk är skolans resultat lägre än för Trollhättans stad för samtliga åtta år. Resultaten har förbättrats de senaste tre åren och 2025 var första året under perioden där skolan hade högre resultat än Trollhättans stad i ett av ämnena.

Lärarbehörigheten på Kronan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad nio av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Kronan än för Trollhättans stad varje år de senaste tio åren. Observera att enhetsindelningar har varierat över åren.

Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kronan F-3							20%	17%	21%	23%
Kronan F-6	19%	21%	21%	23%	21%	21%				
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

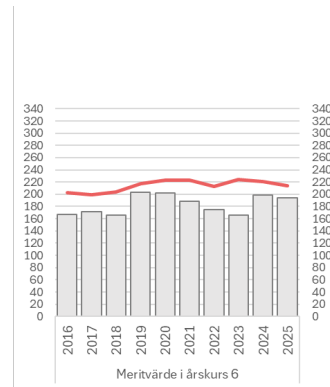
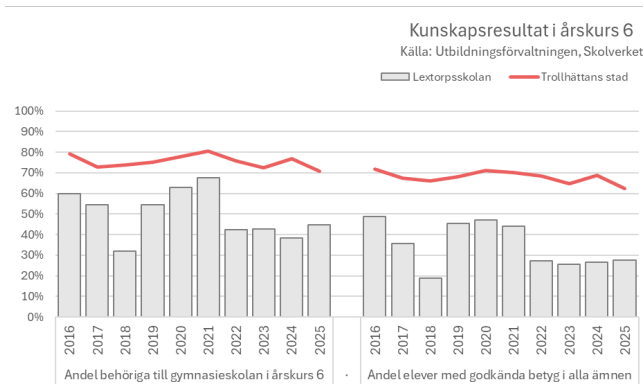
Lextorpsskolan

Lextorpsskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Under åren 2020 till 2024 varierade antalet elever mellan 196 och 250 med de högsta antalen i början av den perioden. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 184 till 144. Skolans kapacitet är 336 elever eller i genomsnitt 48 per årskurs enligt rektors uppgifter.

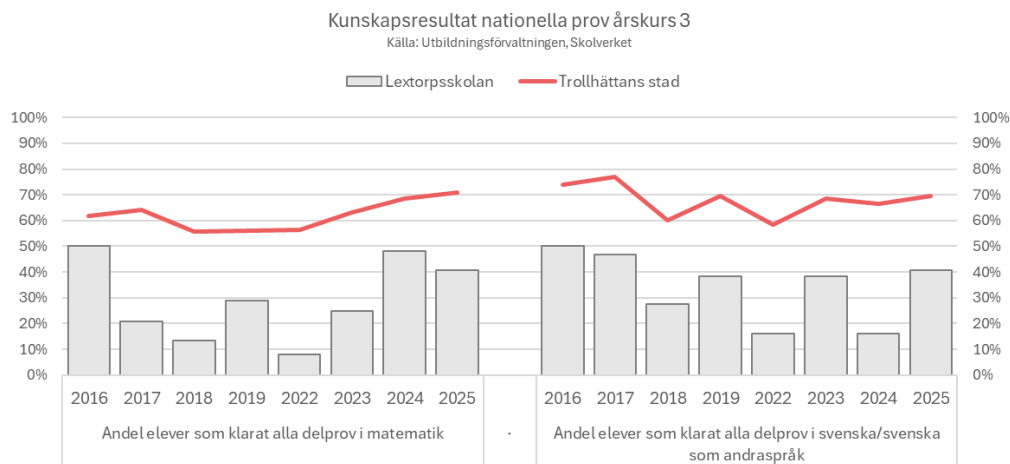
De flesta eleverna på Lextorpsskolan, ungefär 80 procent, bor i stadsdelen Lextorp. Resterande andel elever bor till största delen i stadsdelen Kronogården. Om man istället undersöker var eleverna som bor i stadsdelen Lextorp har sin skolgång är det drygt 40 procent på Lextorpsskolan, drygt 25 procent i friskolor och resterande 35 procent i många andra kommunala skolor i tätorten.

När eleverna börjar i årskurs 7 är det mellan 85 och 95 procent av dem som börjar i Sylteskolan. Övriga börjar i andra kommunala skolor och i fristående skolor.

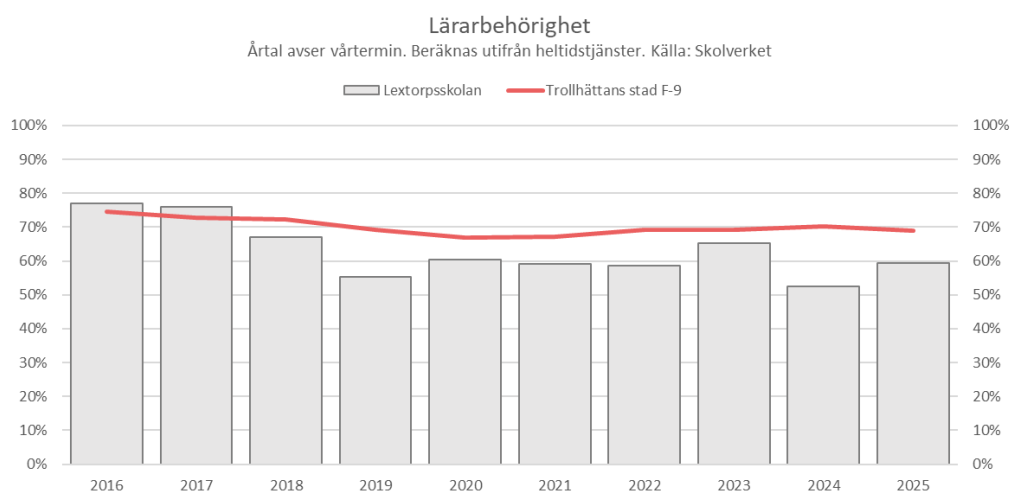
Lextorpsskolans kunskapsresultat i årskurs 6 har varit lägre än Trollhättans stads resultat varje år de senaste 10 åren. Resultaten de senaste fyra åren var lägre än de föregående sex åren för nyckeltalen andel behöriga till gymnasieskolan och andel elever med godkända betyg i alla ämnen.

Lextorpsskolans resultat i nationella prov årskurs 3 var lägre än Trollhättans stads resultat för samtliga åtta år i såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk.

Lärarbehörigheten på Lextorpsskolan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad åtta av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Lextorpsskolan än för Trollhättans stad varje år de senaste tio åren.

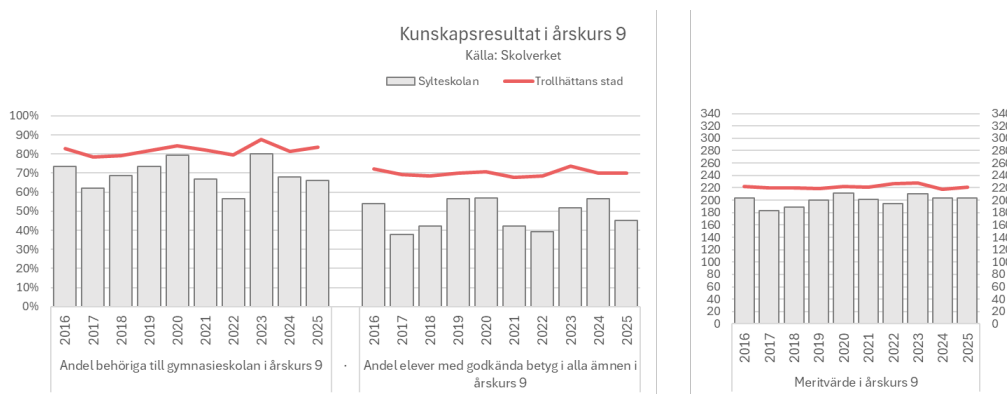
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lextorpsskolan	22%	22%	20%	20%	20%	17%	17%	17%	18%	21%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Sylteskolan

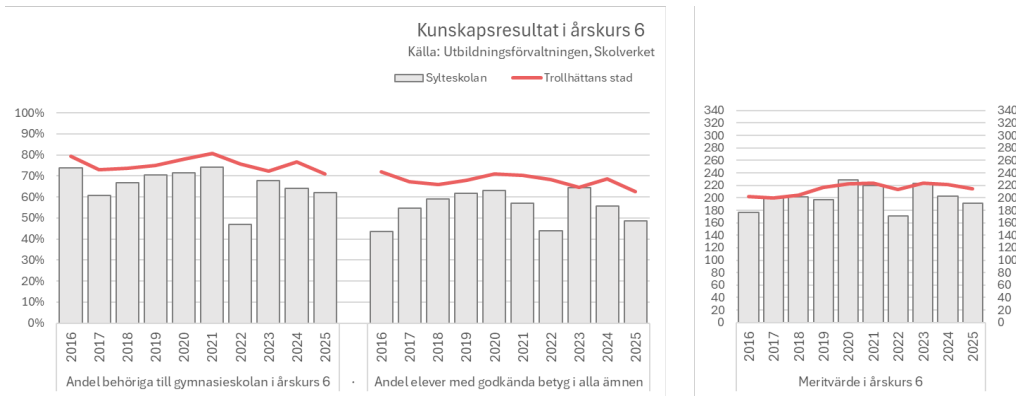
Sylteskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-9. I samma skolbyggnader finns även Trollhättans anpassade grundskola med årskurs 1 till 9. Under åren 2020 till 2024 varierade antalet elever i Sylteskolan mellan 499 och 562 med de lägsta antalen i början av perioden. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 532 till 435. Skolan är organiserad i två enheter med varsin rektor: Sylteskolan F-6 och Sylteskolan 7-9. Kapaciteten i Sylteskolan F-6 är 266 elever eller i genomsnitt 38 per årskurs. Kapaciteten i Sylteskolan 7-9 är 330 elever eller i genomsnitt 110 per årskurs. Kapaciteten är enligt rektors uppgifter.

Eleverna på Sylteskolan 7-9 har vanligen sin skolbakgrund i Sylteskolan F-6, Lextorpsskolan, Skoftebyskolan eller Velandas skola. Det är dock skillnad i hur stor andel av eleverna från respektive skola som börjar på Sylteskolan. Av de som gått på Sylteskolan på mellanstadiet är det närmare 100 procent som fortsätter där i årskurs 7 och av eleverna från Lextorpsskolan är det mellan 85 och 95 procent som börjar på Sylteskolan i årskurs 7. Från Skoftebyskolan och Velandas skola är det dock endast omkring 50 procent av eleverna som börjar på Sylteskolan i årskurs 7.

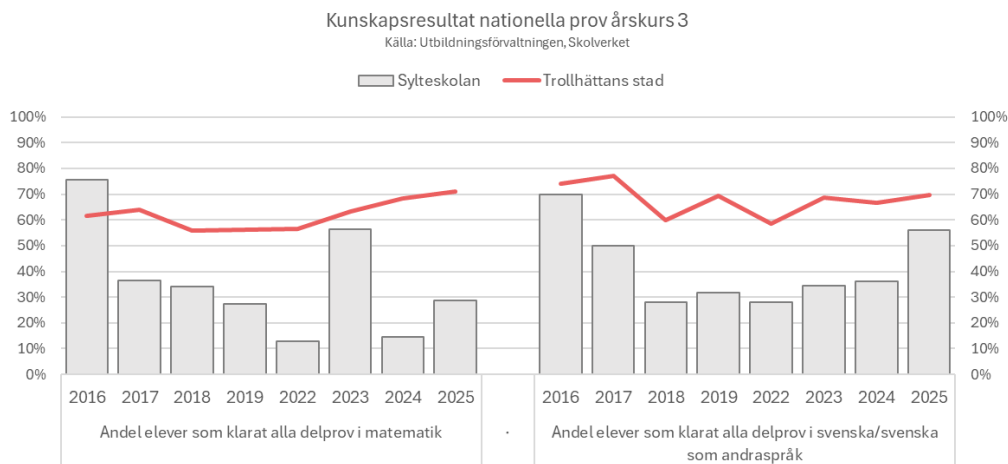
Sylteskolans kunskapsresultat i årskurs 9 var lägre än Trollhättans stads resultat varje år de senaste 10 åren.

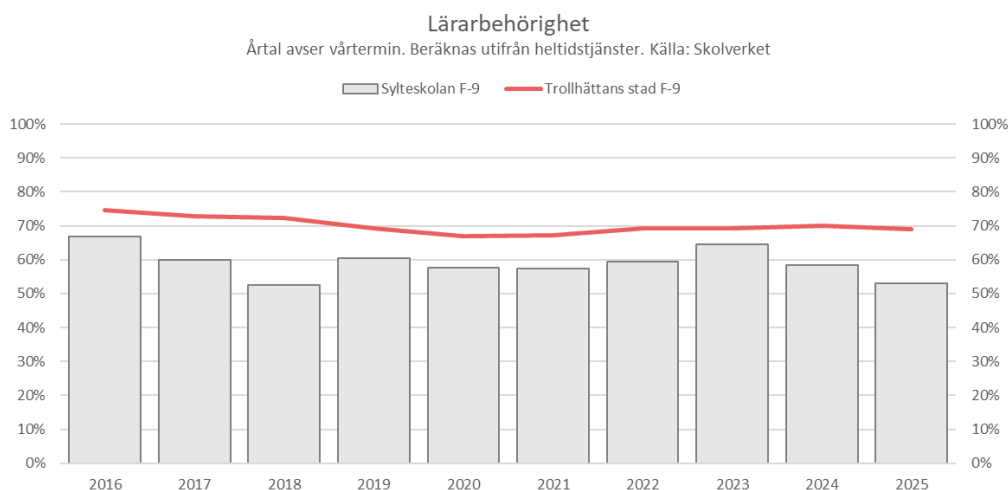
Med undantag för meritvärde 2017 och 2020 så har Sylteskolans kunskapsresultat i årskurs 6 varit lägre än Trollhättans stads resultat varje år de senaste 10 åren.

Sylteskolans resultat i nationella prov årskurs 3 var lägre än Trollhättans stads resultat för sju av åtta år i ämnet matematik. I ämnet svenska/svenska som andraspråk är skolans resultat lägre än Trollhättans stad för samtliga åtta år.

Läraryrigheten på Sylteskolan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad samtliga år de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Sylteskolans enheter än för Trollhättans stad varje år de senaste tio åren.

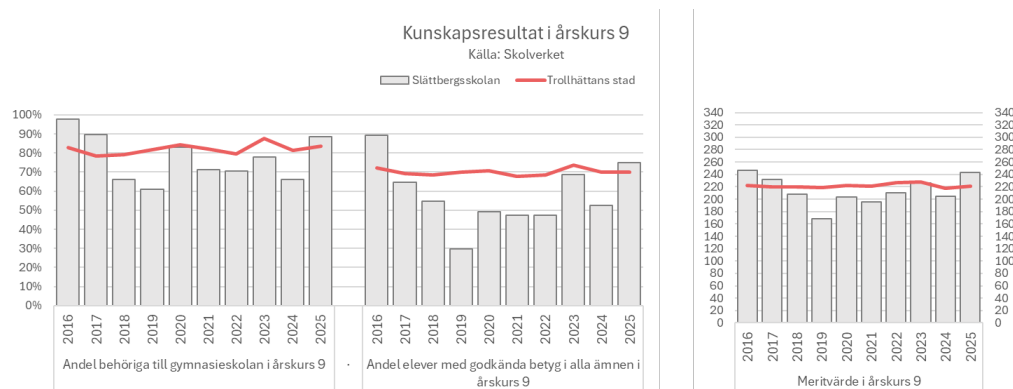
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sylteskolan F-6	25%	24%	24%	26%	32%	34%	31%	33%	35%	36%
Sylteskolan 7-9	34%	32%	34%	31%	30%	31%	33%	34%	36%	40%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Riskzon: Slättbergsskolan

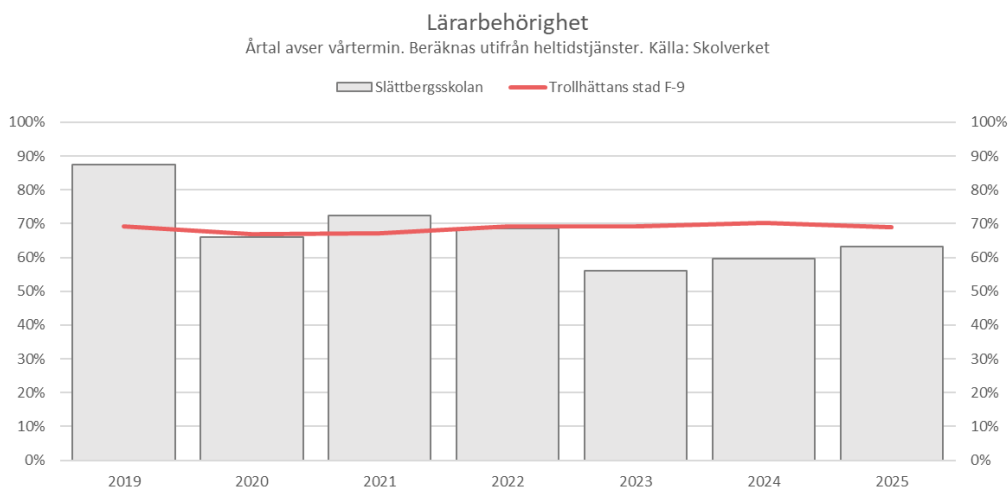
Slättbergsskolan är en grundskola som omfattar årskurserna 7-9. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever ungefär 165 men med en topp på 181 elever 2021. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 149 till 116. Kapaciteten är 165 elever eller i genomsnitt 55 per årskurs enligt rektors uppgifter.

Ungefär 80 procent av eleverna i årskurs 7 på Slättbergsskolan kommer från Hjortmosseskolan. Resterande 20 procent kommer från andra skolor.

Slättbergsskolans kunskapsresultat i årskurs 9 var lägre än Trollhättans stads resultat åtta av de senaste 10 åren för nyckeltalet andel elever med godkända betyg i alla ämnen. För de två övriga nyckeltalen så är skolans resultat lägre än Trollhättans stad för sju av tio år. Observera att resultaten för 2016-2018 tillhör Hjortmosseskolan årskurs 9.

Lärarbehörigheten på Slättbergsskolan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad för fem av de senaste sju åren. Observera att skolan startade 2019 och det finns därmed inga utfall för 2016-2018.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Slättbergsskolan än för Trollhättans stad varje år de senaste sju åren.

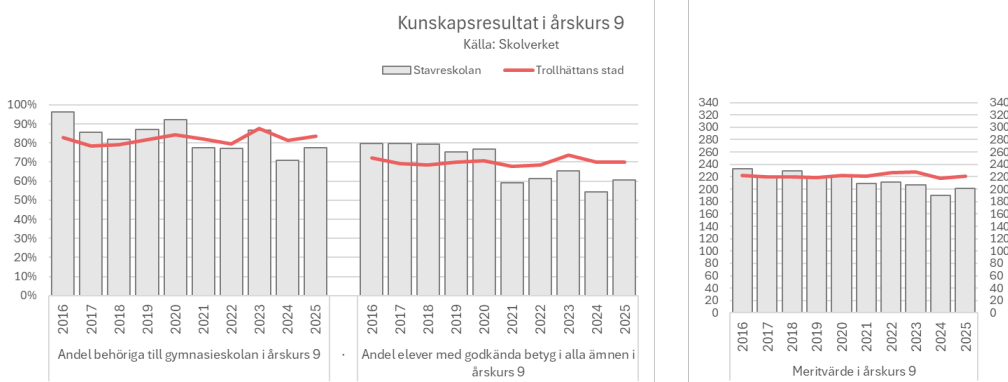
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Slättbergsskolan				40%	41%	38%	44%	42%	41%	46%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Riskzon: Stavreskolan

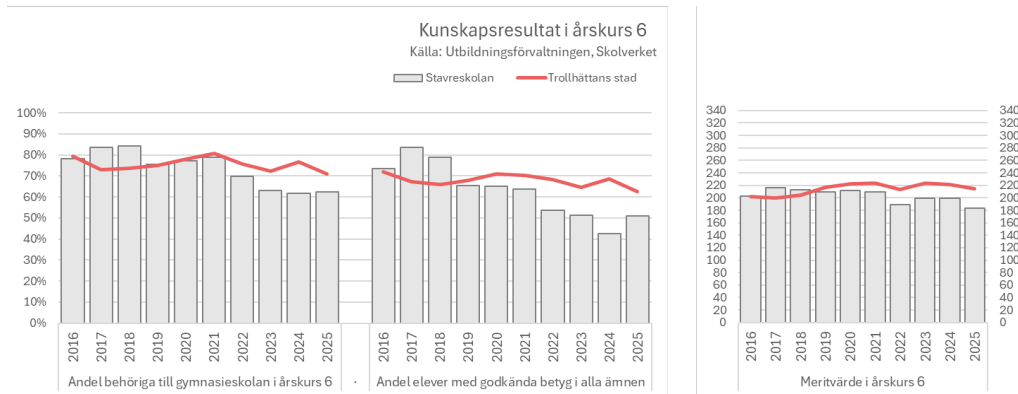
Stavreskolan är en grundskola som omfattar årskurserna F-9. Under åren 2020 till 2024 sjönk antal elever från 518 till 471. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet hela tiden sjunkande, från 485 till 408. Skolan är organiserad i två enheter med varsin rektor: Stavreskolan F-5 och Stavreskolan 6-9. Kapaciteten är 520 elever. I genomsnitt är kapaciteten 47 elever per årskurs i Stavreskolan F-5 och i genomsnitt 60 elever per årskurs i Stavreskolan 6-9 enligt rektors uppgifter.

Nästan alla elever som går i Stavreskolan på lågstadiet fortsätter där på mellanstadiet. I årskurs 4 tillkommer elever från Kronan eftersom Stavreskolan är en mottagande skola i beslutet om likvärdig skola.

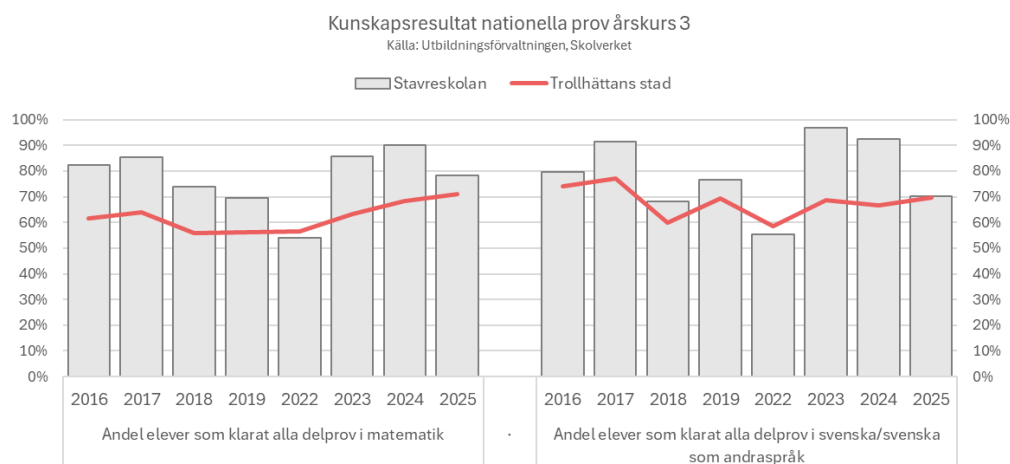
Stavreskolans kunskapsresultat i årskurs 9 kan delas upp i två tidsperioder. Mellan 2016-2020 var kunskapsresultaten högre än Trollhättans stad. Mellan 2021-2025 var resultaten de motsatta, dvs. de senaste fem åren har skolans resultat legat under Trollhättans stad.

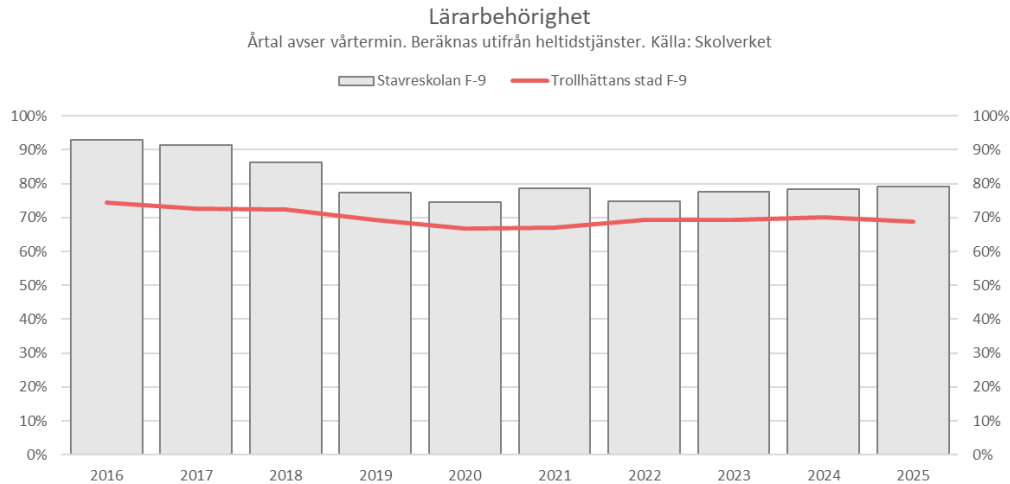
Stavreskolans kunskapsresultat i årskurs 6 liknar resultaten i årskurs 9. Under perioden 2016-2018 var resultaten generellt högre än Trollhättans stad. För perioden 2019-2025 var skolans resultat lägre än Trollhättans stad varje år med undantag för andel behöriga till gymnasieskolan 2019. De lägre resultaten har varit särskilt påtagliga de senaste fyra åren.

Stavreskolans resultat i nationella prov årskurs 3 har varit högre än Trollhättans stad i såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk för sju av de senaste åtta åren.

Läraryrigheten på Stavreskolan har varit högre än utfallet för Trollhättans stad för samtliga av de senaste tio åren.

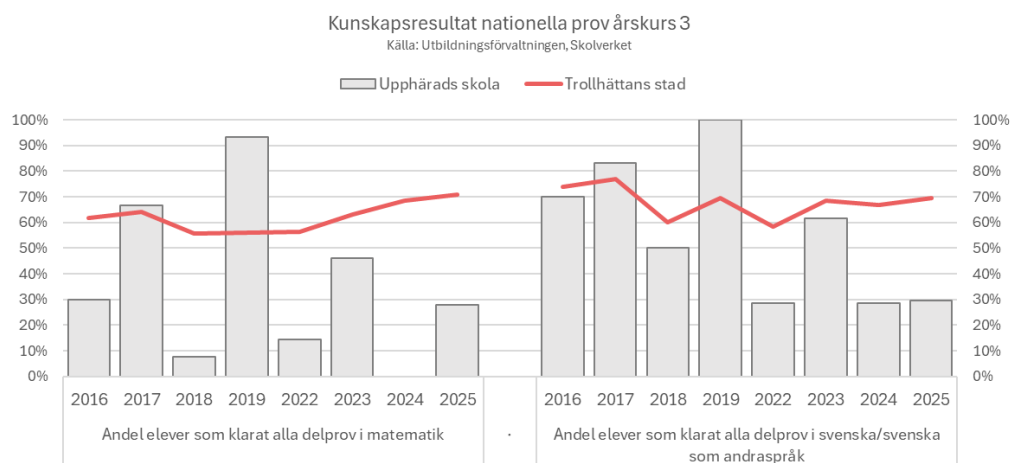
Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit högre på Stavreskolan än för Trollhättans stad fram till och med 2022. Därefter har utbildningsnivån varit lägre inom enheten 6-9 men högre inom enheten F-5.

Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stavreskolan F-5				64%	66%	67%	60%	61%	65%	71%
Stavreskolan 6-9				55%	56%	57%	57%	54%	50%	51%
Stavreskolan F-3	63%	63%	66%							
Stavreskolan 4-9	54%	55%	57%							
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

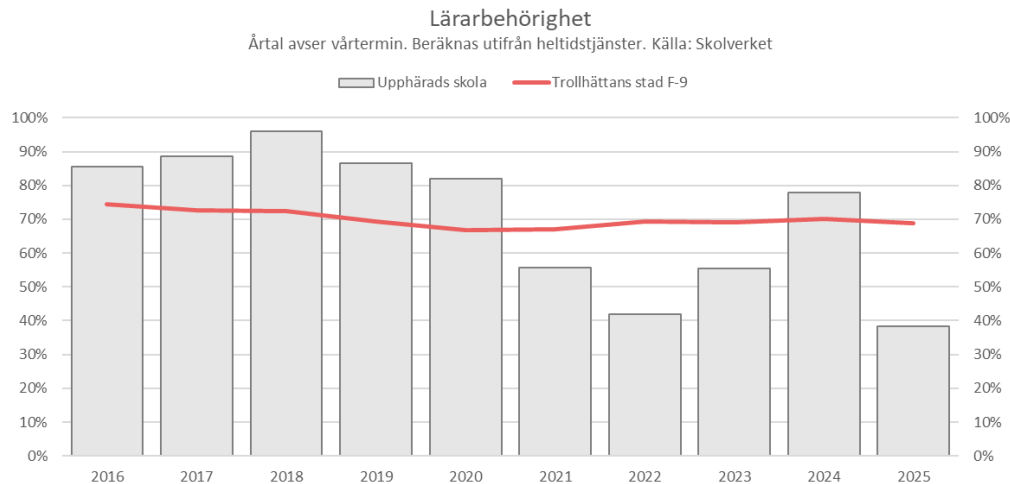
Riskzon: Upphärads skola

Se även information om Upphärads skola i avsnittet Skolor på landsbygden.

Upphärads skolas resultat i nationella prov årskurs 3 är lägre än Trollhättans stads resultat för sex av åtta år i såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk. 2025 var fjärde året i rad som skolans resultat var lägre än Trollhättans stad.

Läraryrshögheten på Upphärads skola har varit högre än utfallet för Trollhättans stad för sex av de senaste tio åren. De fyra år då skolan haft lägre behörighet än Trollhättans stad har ägt rum under de senaste fem åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Upphärads skola än för Trollhättans stad för åtta av de senaste tio åren. Utbildningsnivån på skolan har ökat från och med 2023.

Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Upphärads skola	43%	48%	49%	49%	47%	51%	48%	58%	61%	60%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att de skolor som har långvarigt låga kunskapsresultat och skolor i riskzon har en elevsammansättning som korrelerar med mer ogynnsamma förutsättningar. Nedan redovisas en sammanställning av medelvärden för de nyckeltal som undersökts samt elevers socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Medelvärde för socioekonomiska bakgrundsfaktorer avser utfall för den skolenhet som har aktuell årskurs. Rödmarkerade skolor är skolor med långvarigt låga kunskapsresultat och gulmarkerade är skolor i riskzon.

I årskurs 9 är de tre markerade skolorna också de som har lägst andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning. Sylteskolan och Slättbergsskolan har högst andel elever med utländsk bakgrund av alla skolor medan gulmarkerade Stavreskolan har en lägre andel än Paradisskolan.

	Medelvärde för 2016-2025				
	Andel behöriga till gymnasieskolan	Andel elever med godkända betyg i alla ämnen	Meritvärde	Andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	Andel elever med utländsk bakgrund
Lyrfågelskolan	91,8%	86%	232,5	60%	18%
Paradisskolan	87,7%	79%	243,3	73%	32%
Sjuntorpsskolan	90,0%	79%	224,8	57%	8%
Skogshöjdens skola	89,6%	85%	241,0	65%	19%
Slättbergsskolan	77,2%	58%	213,6	42%	54%
Stavreskolan	83,2%	69%	214,3	54%	26%
Strömlundsskolan	90,6%	83%	238,6	69%	10%
Sylteskolan	69,5%	48%	200,0	34%	65%
Trollhättans Stad	82,1%	70%	221,7	55%	33%

I årskurs 6 är de fyra markerade skolorna också de som har lägst andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning. Lextorpsskolan, Sylteskolan och Hjortmosseskolan har högst andel elever med utländsk bakgrund medan gulmarkerade Stavreskolan har en lägre andel än Paradisskolan.

Medelvärde för 2016-2025					
	Andel behöriga till gymnasieskolan	Andel elever med godkända betyg i alla ämnen	Meritvärde	Andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	Andel elever med utländsk bakgrund
Hjortmosseskolan	62,2%	51%	192,9	44%	56%
Lextorpsskolan	50,0%	35%	183,3	19%	87%
Lyrfågelskolan	86,1%	80%	226,3	64%	16%
Paradisskolan	87,4%	83%	234,4	77%	32%
Sjuntorpsskolan	83,3%	73%	218,5	57%	8%
Skoftebyskolan	85,5%	82%	231,9	73%	16%
Skogshöjdens skola	77,8%	73%	222,8	65%	19%
Stavreskolan	73,4%	63%	203,4	55%	26%
Strömlundsskolan	88,5%	85%	234,7	70%	10%
Sylteskolan	65,8%	55%	201,0	30%	73%
Velanda skola	78,8%	75%	236,3	55%	7%
Åsaka skola	86,6%	83%	222,5	58%	6%
Trollhättans stad	75,5%	68%	214,2	55%	33%

I årskurs 3 är de sex markerade skolorna också de som har lägst andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning. De rödmarkerade skolorna samt Stavreskolan är de skolor som har högst andel elever med utländsk bakgrund medan gulmarkerade Upphärads skola har lägst andel elever med utländsk bakgrund.

Medelvärde för 2016-2025				
	Andel som klarat alla delprov i Matematik	Andel som klarat alla delprov i Svenska/svenska som andraspråk	Andel elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	Andel elever med utländsk bakgrund
Björndalsskolan	76%	80%	81%	16%
Dalkjusån	69%	77%	75%	15%
Hjortmosseskolan	59%	58%	44%	56%
Kronan	40%	38%	21%	90%
Lextorpsskolan	29%	34%	19%	87%
Lyrfågelskolan	73%	80%	66%	11%
Sjuntorpsskolan	65%	69%	59%	6%
Skoftebyskolan	77%	83%	73%	16%
Stavreskolan	77%	79%	65%	22%
Strömlundsskolan	70%	80%	74%	5%
Sylteskolan	36%	42%	30%	73%
Upphärads skola	36%	56%	51%	5%
Velanda skola	69%	73%	55%	7%
Åsaka skola	69%	77%	58%	6%
Trollhättans stad	62%	68%	55%	33%

4. Skolenheter på landsbygden

Utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att analysera och belysa förutsättningarna och utmaningarna för skolenheter på landsbygden och vid behov lämna förslag för att säkerställa pedagogisk, organisatorisk och ekonomisk hållbarhet.

I Trollhättans kommun bor 92 procent av befolkningen i tätort och 8 procent utanför tätort (2023). För hela Sverige är motsvarande uppgifter 87,8 procent respektive 12,2 procent. I jämförelse med grannkommunerna bor 82,1 procent av

invånarna i Uddevalla kommun i tätort och 17,9 procent utanför tätort och i Vänersborgs kommun bor 81,4 procent av invånarna i tätort och 18,6 procent utanför tätort.⁵ Andelen som bor i tätort respektive utanför tätort (eller på landsbygden) har betydelse för skolorganisationen.

I denna utredning avser vi med skolor på landsbygden de skolor som är belägna utanför tätorten Trollhättan även om de skolor som definieras som skolor på landsbygden är belägna i de mindre tätorterna som finns inom Trollhättans kommun.

Den totala befolkningen i Trollhättans tätorter 2023⁶ :

- Trollhättan: 50 069 (85 %)
- Sjuntorp: 2 218
- Velandå: 835
- Upphärad: 562
- Väne-Åsaka: 388
- Sjölanda (preliminär): 301
- Trollhättans kommun: 59 003
- Boende i ovanstående tätorter: 54 373 (92 %)
- Boende utanför ovanstående tätorter: 4 630 (8 %)

För att ekonomiskt utjämna förutsättningarna för skolor på landsbygden jämfört med tätorten Trollhättan får skolorna på landsbygden ett årligt anslag på 450 000 kronor. En av avsikterna med detta anslag är att skapa möjlighet för en högre grundbemanning eftersom det är svårt att få tag på timvikarier som har möjlighet att vikariera på landsbygdsskolorna när den ordinarie personalen tillfälligt är frånvarande.

Sjuntorpskolan

Sjuntorpskolan är belägen i tätorten Sjuntorp och är en grundskola som omfattar årskurserna F-9. Det är den enda skolan utanför tätorten Trollhättan som har ett högstadium. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 429 och 496 med det största antalet år 2024. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet i stort sett stabilt och varierar mellan 498 och 522 elever. Kapaciteten är 540 elever eller i genomsnitt 54 per årskurs enligt rektors uppgifter.

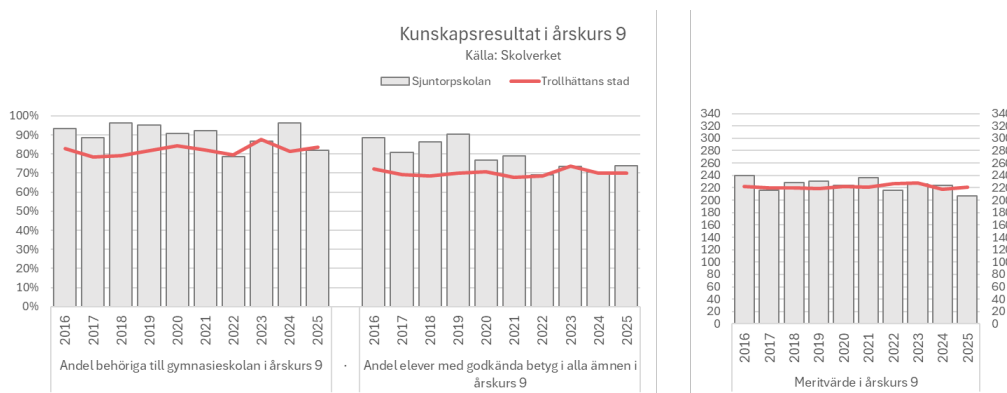
Skolan är organiserad i två enheter: Sjuntorpskolan F-3 vars rektor även är rektor över Upphärads skola, och Sjuntorpskolan 4-9.

Nästan 100 procent av eleverna som gått på Sjuntorpskolan i årskurs 3 fortsätter där i årskurs 4. Även i årskurs 7 fortsätter de flesta som gått i Sjuntorpskolan i årskurs 6 i samma skola.

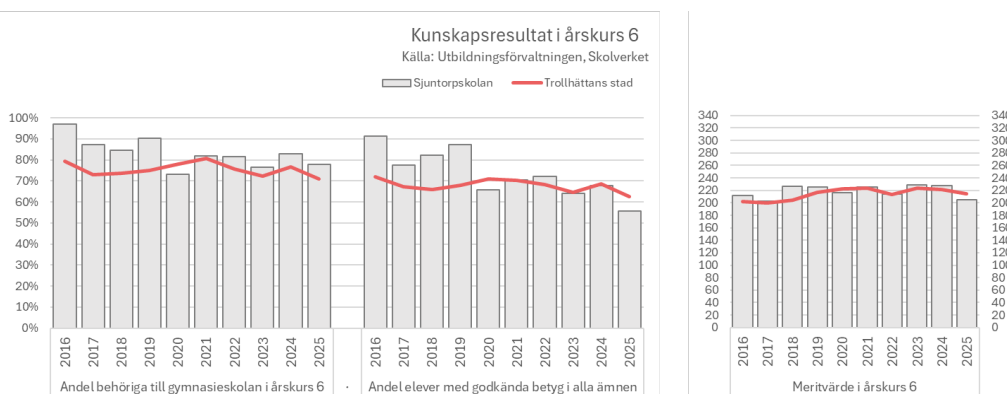
⁵ SCB: Kommuner i siffror

⁶ SCB: Kommuner i siffror

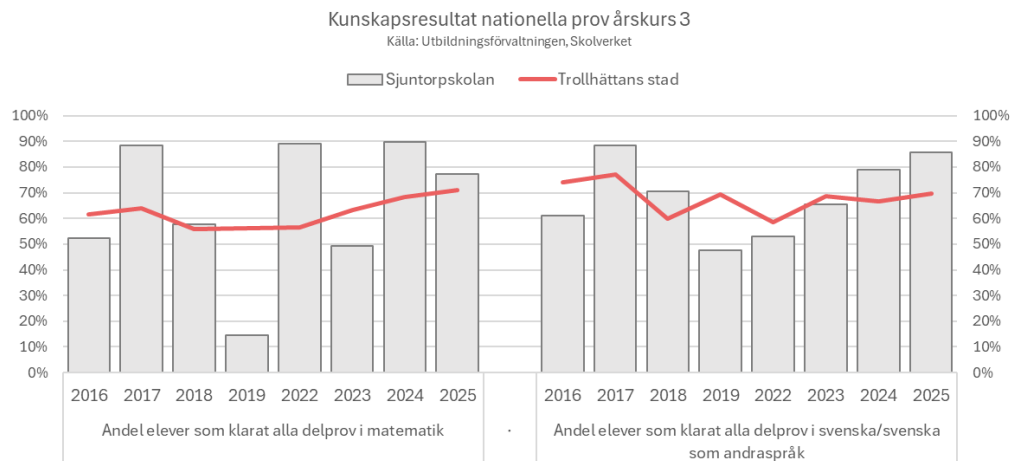
Sjuntorpskolans kunskapsresultat i årskurs 9 har generellt varit högre än Trollhättans stad de senaste 10 åren. Resultaten var lägre än Trollhättans stad för tre av åren för nyckeltalet andel behöriga till gymnasieskolan och för fyra av åren för nyckeltalet meritvärde.

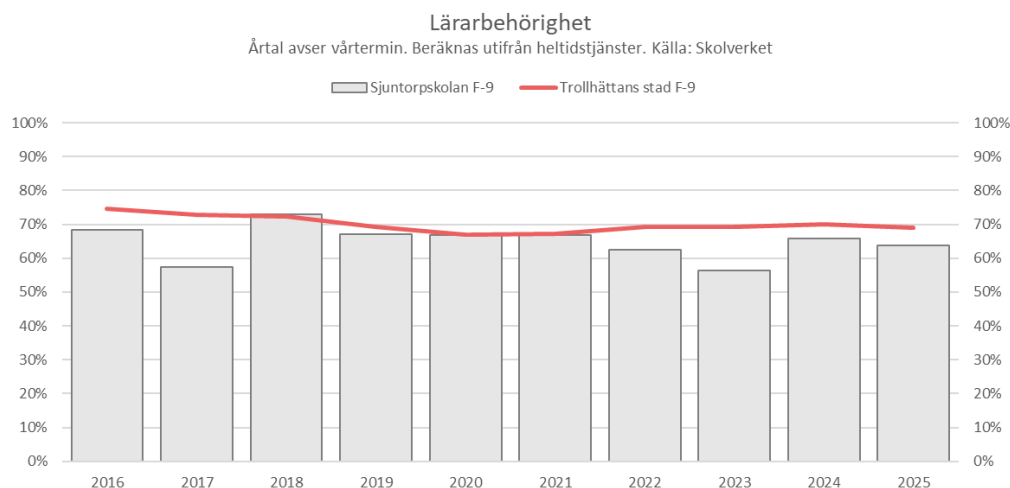
Sjuntorpskolans kunskapsresultat i årskurs 6 har generellt varit högre än Trollhättans stad de senaste 10 åren. Resultaten var lägre än Trollhättans stad för ett av åren för nyckeltalet andel behöriga till gymnasieskolan, två av åren för nyckeltalet meritvärde och för fyra av åren för nyckeltalet andel elever med godkända betyg i alla ämnen.

Sjuntorpskolans resultat i nationella prov årskurs 3 har varierat från år till år utifrån jämförelse med Trollhättans stad. I matematik har skolan haft ett högre resultat än Trollhättans stad för fem av de åtta åren medan i svenska/svenska som andraspråk så har skolan haft ett högre resultat hälften av gångerna under de åtta åren.

Lärarbehörigheten på Sjuntorpskolan har varit lägre än utfallet för Trollhättans stad för nio av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning på Sjuntorpskolan har varit i nivå med eller högre än Trollhättans stad de senaste tio åren.

Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sjuntorpskolan F-3	51%	54%	53%	54%	60%	59%	65%	62%	66%	69%
Sjuntorpskolan 4-9	54%	52%	54%	51%	52%	55%	56%	60%	66%	66%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

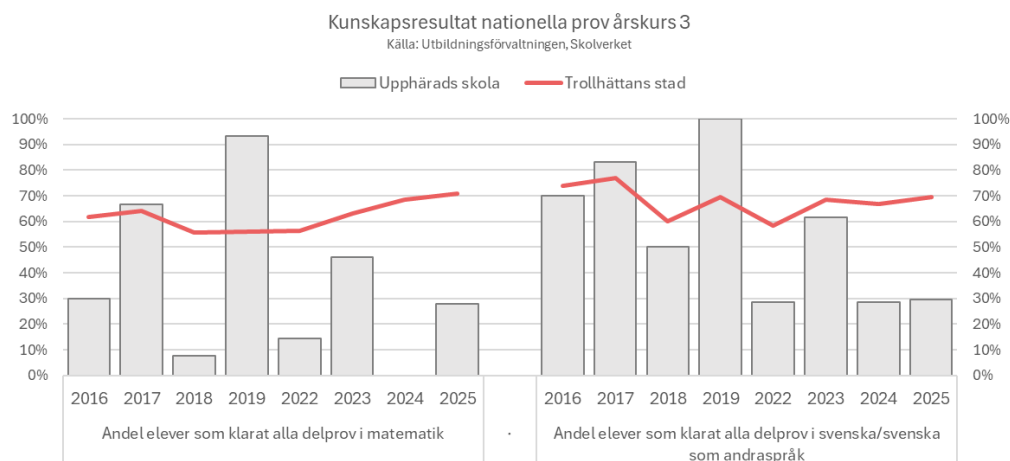
Upphärads skola

Upphärads skola är belägen i tätorten Upphärad och är en grundskola som omfattar årskurserna F-5. Läsår 2025/26 omfattar den endast åk F-4 utifrån att det under läsåret endast skulle gå 8 elever i årskurs 5. För att skapa bättre förutsättningar för dynamik och lärande i gruppen beslutades att flytta årskurs 5 till Sjuntorpskolan under detta läsåret. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever mellan 68 och 84 med det största antalet år 2021. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet först något stigande från 80 elever 2025 till 84 elever 2029. Mellan 2030 och 2034 är antalet i stort sett stabilt med ungefär 75 elever per år. Prognosen avser årskurs F-5.

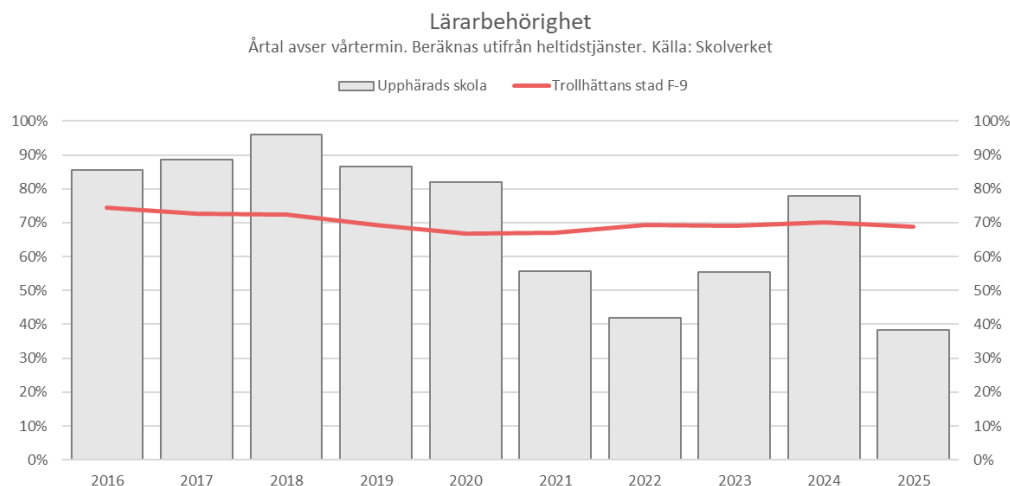
Kapaciteten är 150 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs i åk F-5 enligt rektors uppgifter.

När eleverna ska börja i årskurs 6 börjar de allra flesta av i Sjuntorpskolan.

Upphärads skolas resultat i nationella prov årskurs 3 var lägre än Trollhättans stads resultat för sex av åtta år i såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk. 2025 var fjärde året i rad som skolans resultat var lägre än Trollhättans stad.

Lärarbehörigheten på Upphärads skola har varit högre än utfallet för Trollhättans stad för sex av de senaste tio åren. De fyra år då skolan haft lägre behörighet än Trollhättans stad har ägt rum under de senaste fem åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning har varit lägre på Upphärads skola än för Trollhättans stad för åtta av de senaste tio åren.

Utbildningsnivån på skolan har ökat från och med 2023.

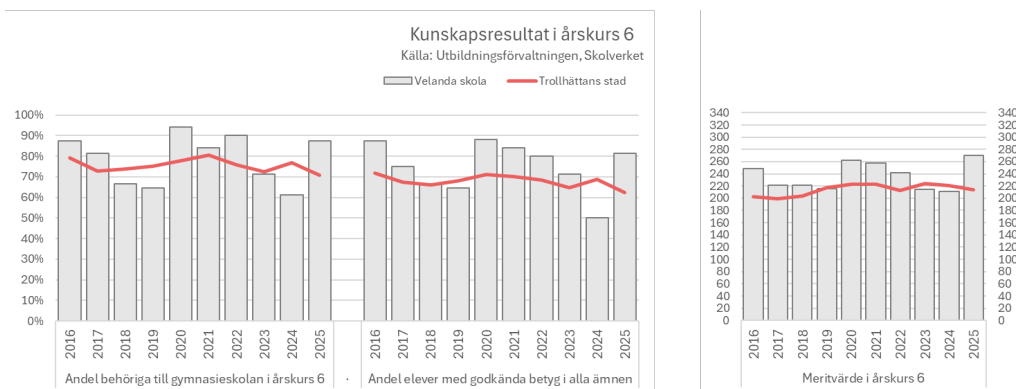
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Upphärads skola	43%	48%	49%	49%	47%	51%	48%	58%	61%	60%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Velanda skola

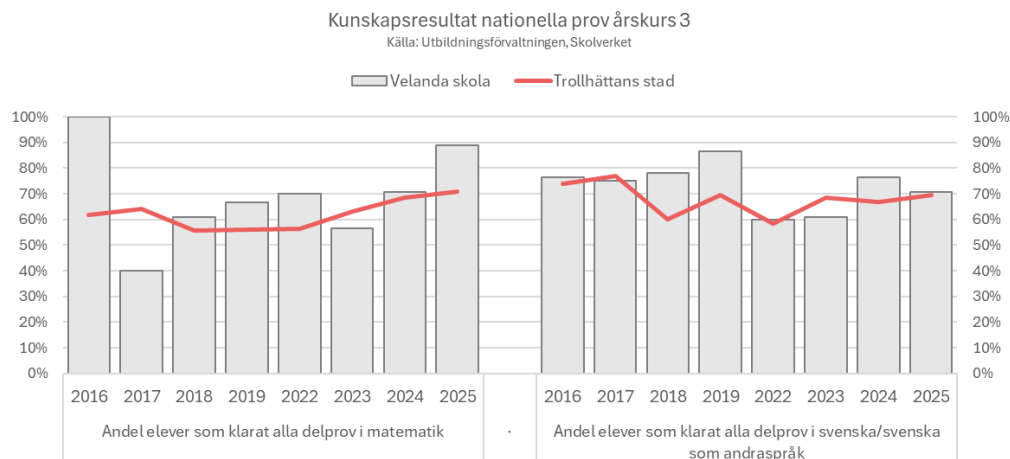
Velanda skola är belägen i tätorten Velanda och är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Under åren 2020 till 2024 ökade antalet elever något från 136 till 144. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet stadigt sjunkande från 137 elever 2025 till 115 elever 2034. Kapaciteten är 175 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs enligt rektors uppgifter.

När eleverna i Velanda skola ska börja i årskurs 7 har det varierat över tid var de väljer att ha sin skolgång. Vissa år övergår nästan alla till Sylteskolan i årskurs 7 medan andra år börjar hälften i friskola och resten till övervägande del andra kommunala skolor än Sylteskolan. Anledningen till de stora skillnaderna är främst det låga antalet elever per årskurs på Velanda skola.

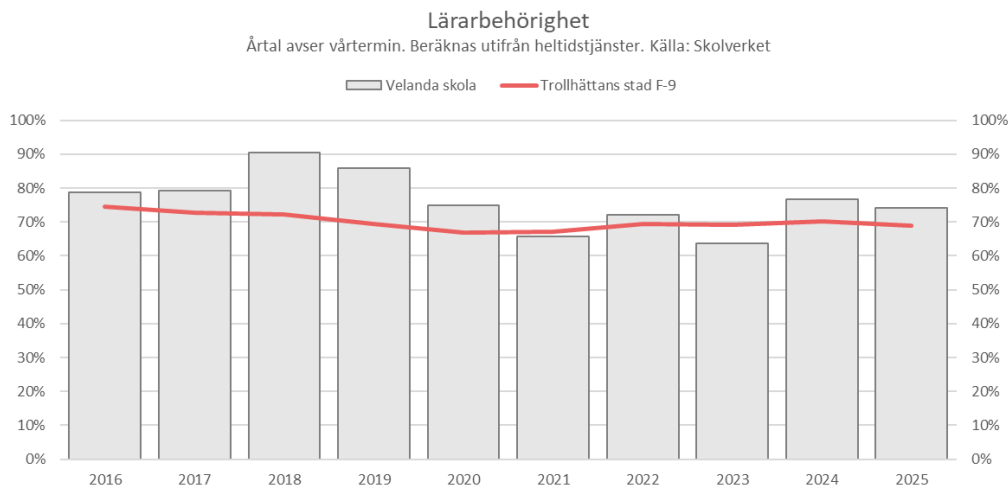
Velanda skolas kunskapsresultat i årskurs 6 har generellt varit högre än resultatet för Trollhättans stad. Skolans resultat var högre än Trollhättans stad för sex av tio år för nyckeltalet andel behöriga till gymnasieskolan, åtta av tio år för nyckeltalet andel elever med godkända betyg i alla ämnen och för sju av tio år för nyckeltalet meritvärde.

Velanda skolas kunskapsresultat i årskurs 3 har varit högre än Trollhättans stad resultat för åtta av de senaste tio åren för såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk.

Lärarbehörigheten på Velanda skola har varit högre än utfallet för Trollhättans stad för åtta av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning på Velanda skola var konstant lägre än för Trollhättans stad till och med 2020. Från och med år 2023 så är utbildningsnivån högre på skolan än för Trollhättans stad.

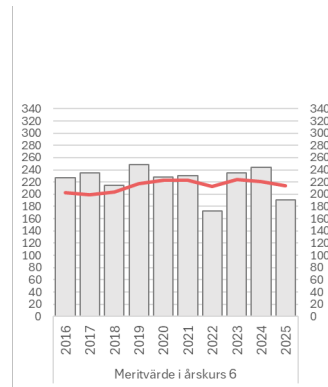
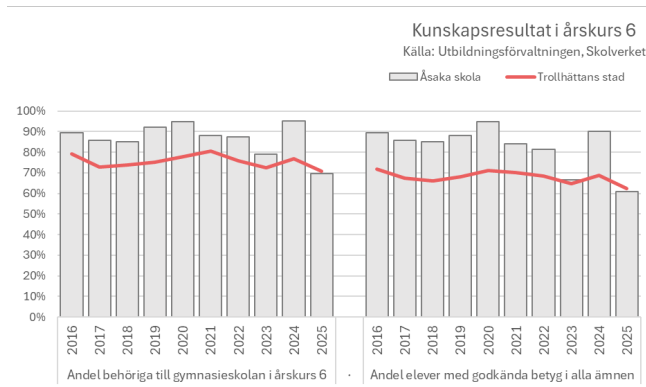
Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Velanda skola	48%	46%	48%	49%	49%	55%	55%	62%	66%	73%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

Åsaka skola

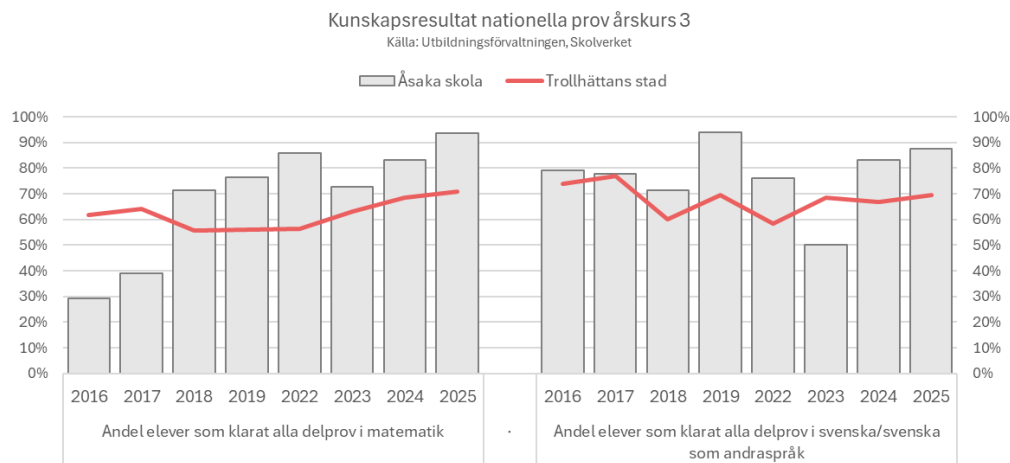
Åsaka skola är belägen i tätorten Väne-Åsaka och är en grundskola som omfattar årskurserna F-6. Läsår 2025/26 omfattar den endast åk F-5 utifrån att det under läsåret endast skulle gå 11 elever i årskurs 6. För att skapa bättre förutsättningar för dynamik och lärande i gruppen beslutades att flytta årskurs 6 till Lyrfågelskolan under detta läsår. Under åren 2020 till 2024 var antalet elever sjunkande från 150 till 133. I elevprognosen 2025-2034 är elevantalet först relativt stabilt mellan 123 och 131 elever. Från 2030 till 2034 är antalet i stort sett stabilt med mellan 115 och 120 elever. Prognosen avser årskurs F-6. Kapaciteten är 175 elever eller i genomsnitt 25 per årskurs enligt rektors uppgifter.

När eleverna i Åsaka skola ska börja i årskurs 7 väljer närmare 100 procent att ha sin skolgång på Lyrfågelskolan.

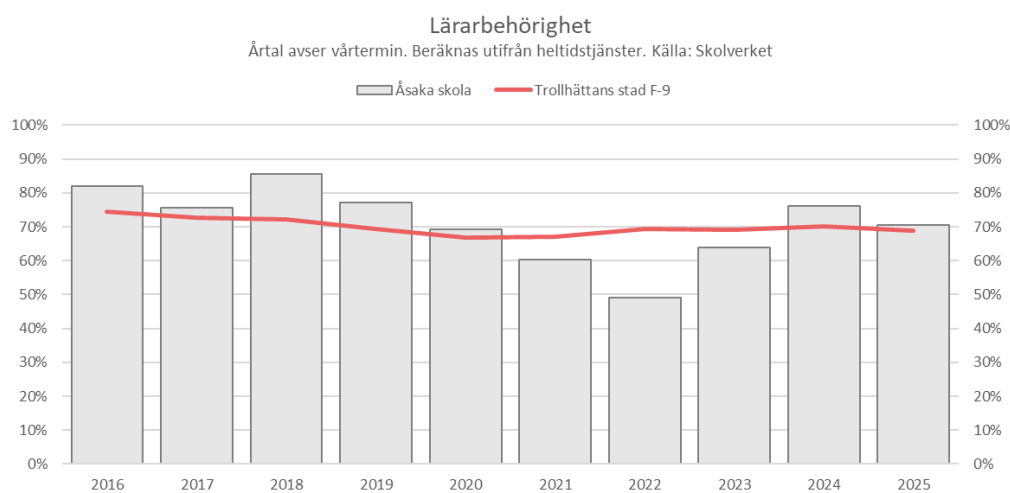
Åsaka skolas kunskapsresultat i årskurs 6 var högre än resultatet för Trollhättans stad för nio av de senaste tio åren för nyckeltalen andel behöriga till gymnasieskolan och andel elever med godkända betyg i alla ämnen. För nyckeltalet meritvärde så var skolans resultat högre än Trollhättans stad för åtta av de senaste tio åren.

Åsaka skolas kunskapsresultat i årskurs 3 har varit högre än Trollhättans stads resultat för de flesta år i båda ämnen. Undantagen är 2016-2017 i matematik och 2023 i svenska/svenska som andraspråk.

Lärarbehörigheten på Åsaka skola har varit högre än utfallet för Trollhättans stad för sju av de senaste tio åren.

Andel elever vars vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning på Åsaka skola var högre på skolan än för Trollhättans stad för åtta av de senaste tio åren.

Skolenhet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Åsaka skola	59%	55%	54%	54%	58%	57%	56%	56%	62%	66%
Trollhättans stad	51%	51%	53%	53%	54%	55%	57%	58%	60%	63%

5. Förskola och fritidshem för fler barn och elever som har behov av det

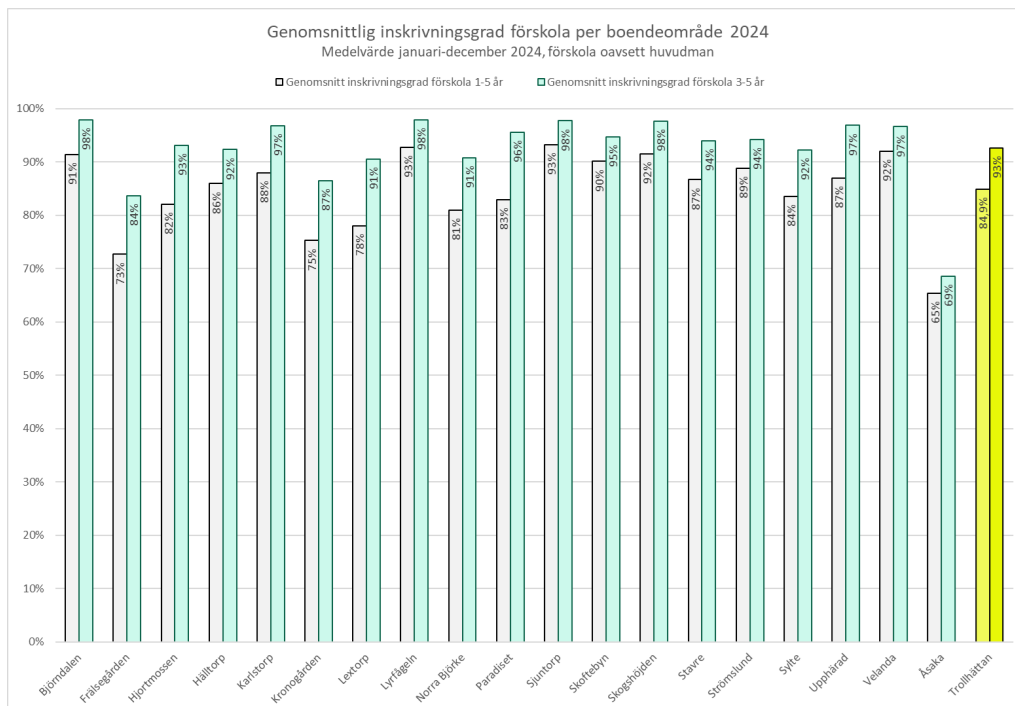
Utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att fler barn och elever som har behov av det ska få tillgång till förskola och fritidshem.

Förskola för fler barn

Hur många barn som är inskrivna i förskolan brukar anges som antal inskrivna barn i förhållande till det totala antalet barn. Denna andel kallas inskrivningsgrad.

Inskrivningsgraden varierar stort mellan årets olika månader och är som lägst i juli. Därför anges inskrivningsgraden som ett genomsnitt över ett kalenderår. År 2023 var den genomsnittliga inskrivningsgraden i förskola oavsett huvudman 87 procent för barn 1 till 5 år gamla och 93 procent för barn 3 till 5 år gamla. År 2024 var den genomsnittliga inskrivningsgraden i förskola oavsett huvudman 85 procent för barn 1 till 5 år gamla och 93 procent för barn 3 till 5 år gamla.

Inskrivningsgrad i förskola varierar mellan olika stadsdelar och kan ha olika orsaker eller kombinationer av dessa: barnens ålder när de börjar i förskola första gången varierar, barnen kan vara inskrivna i pedagogisk omsorg istället för förskola, barnen kan sakna förskola eller pedagogisk omsorg helt och hållet. Nedanstående diagram visar den genomsnittliga inskrivningsgraden för boendeyråden under 2024, uppdelat på 1 till 5 år och 3 till 5 år.

Sedan den 1 juli 2023 finns det i skollagen (8 kap. 15 §) krav på att kommuner ska arbeta aktivt för att öka deltagandet i förskolan genom uppsökande verksamhet för att ge information om barns rätt till utbildning i förskola. Lagen säger också att en

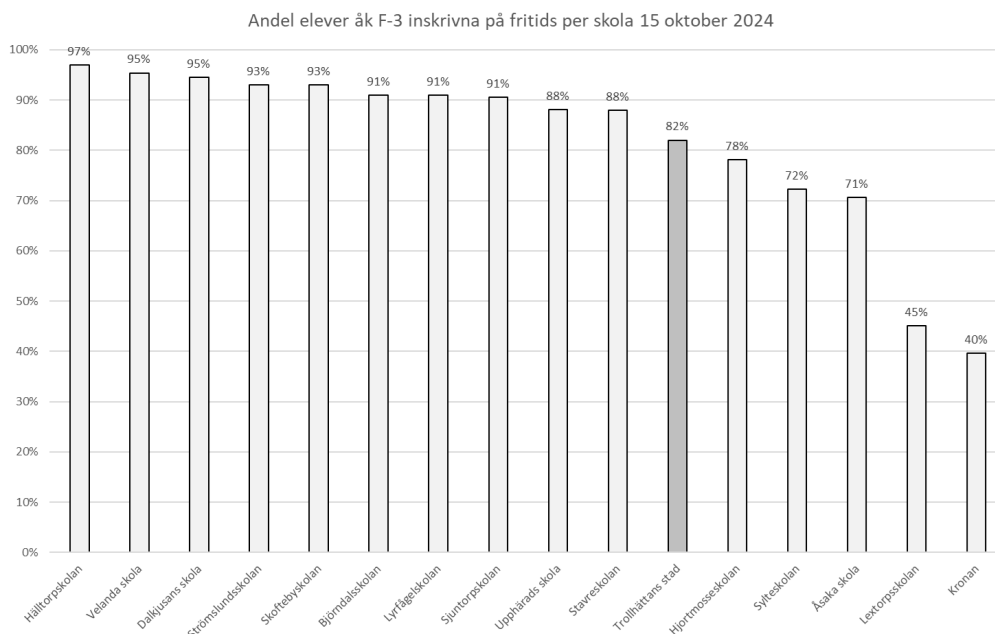
plats ska reserveras i förskolan för barn som är 3-5 år och som har vårdnadshavare med kort vistelsetid i Sverige.

I Trollhättan stad fanns (maj månad 2024) 111 barn i åldern 3-5 år (födda 2018-2020) utanför förskolans verksamhet, varav 66 av dessa barn fanns i pedagogisk omsorg. Dessa barn försöker utbildningsförvaltningen främst att nå genom regelbundna utskick (två gånger per år) med skriftlig information om förskolan till vårdnadshavarna.

28 barn uppfyllde under våren 2024 kriterierna för barn med kort vistelsetid i Sverige och har därmed rätt till reserverad plats hösten 2024. Det är 8 barn färre än våren 2023 då det var 36 barn. Under våren har utbildningsförvaltningen genomfört uppsökande verksamhet för att informera berörda vårdnadshavare om förskolans uppdrag, rätten till förskola och de reserverade platserna.

Av de 28 barnen gick det att nå 23. Dessa 23 barns vårdnadshavare har fått ett personligt möte, varefter två familjer själva valde att ställa sig i kö till förskola (kommunal alternativt fristående verksamhet). Sex har tagit sin reserverade plats på kommunal förskola i anspråk, två har valt att börja på fristående förskola hösten 2024 och 15 har ej tagit sin plats i anspråk. Tre familjer har utvandrat eller flyttat från kommunen. Av de 23 familjerna finns alltså åtta av barnen i förskola hösten 2024. Detta kan jämföras med föregående år då 18 av de 24 barn som besöktes började i förskolan hösten 2023.

Fritidshem för fler elever

Diagrammet visar hur stor andel av eleverna i respektive skolas årskurs F-3 som var inskrivna på ett fritidshem 15 oktober 2024. Värdet för Trollhättans stad (82

procent) är ett medelvärde av alla skolor i diagrammet. Även elever i årskurs 4-6 kan ha en fritidsplacering, men eftersom antalet minskar med elevernas ålder samt att inte alla skolor har årskurs 4-6 redovisas endast årskurs F-3.

Fritidsklubbar

Cirka 340 barn i åldern 6–11 år i Kronogården, Lextorp och Sylte står utanför den ordinarie skolbarnomsorgens fritidshemsverksamhet. För att erbjuda dessa barn en meningsfull och trygg fritid har kommunfullmäktige gett utbildningsnämnden i uppdrag att etablera fritidsklubbar med en inkluderande och hälsofrämjande inriktning i dessa stadsdelar⁷.

Syftet med fritidsklubbarna är att ge barnen möjlighet till rekreation, socialt samspel och personlig utveckling i en trygg miljö, där de får stöd av engagerad och utbildad personal. Verksamheten bygger på principerna om inkludering, jämlikhet, säkerhet och kvalitet. Den går i linje med Trollhättans stads mål- och resursplan och hållbarhetsstrategi samt barnkonventionen. Genom att etablera kostnadsfria fritidsklubbar skapas en trygg och stimulerande fritidsverksamhet för barn som annars saknar tillgång till organiserade aktiviteter. Detta stärker jämlikhet, delaktighet och barns rätt till en meningsfull fritid.

Verksamheten organiseras inom utbildningsförvaltningens enhet för social hållbarhet med samverkan med såväl skolor, socialtjänst, föreningsliv och kulturverksamheter. Fritidsklubb Kronan har startat medan fritidsklubbarna i Sylte och Lextorp planeras starta under hösten 2025. Kostnaden för personal, lokaler och material beräknas uppgå till cirka 9 miljoner kronor under projektiden på 1,5 år. Projektet kommer utvärderas under 2026 inför eventuell fortsättning.

⁷ KF 2025-05-19 §131, dnr KS 2025/515

6. Utbildningsförvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningens skolorganisation står inför stora utmaningar kopplade till minskande barn- och elevantal, socioekonomiska skillnader mellan skolor och förskolor samt svårigheter med pedagogisk, organisatorisk och ekonomisk hållbarhet. Befolkningsprognoserna pekar på att antalet barn och elever i förskola och grundskola kommer att minska under de närmaste tio åren vilket leder till betydande överkapacitet i lokalerna. Detta riskerar att försämra resurseffektiviteten då kostnaderna per barn/elev blir högre i grupper/klasser och skolor med få elever. Barn- och elevprognoserna behöver därför följas kontinuerligt, och förslag på långsiktiga strukturella förändringar i organisationen kommer att krävas, även för förskolorna.

För förskolorna har åtgärder redan vidtagits och flera förskolor har avvecklats med anledning av det minskade barnantalet. Barnantalet fortsätter dock att minska fram till 2029 och under prognosperioden beräknas överkapaciteten motsvara minst 17 procent av det totala antalet platser. Utifrån utbildningsnämndens beslut kommer två av de förskolor⁸ med en kapacitet (antalet förskoleplatser) under 45 platser avvecklas vid årsskiftet. Utöver detta finns det fortfarande 5 förskolor med en kapacitet under 45 platser vilket innebär svårigheter att uppnå en hållbar organisation. För att bli mer lokaleffektiva och skapa en högre hållbarhet behöver man förtäta med barn på befintliga förskolor. Detta kommer att föranleda att utbildningsförvaltningen kommer att behöva avveckla fler förskolor de kommande åren för att möta nuvarande överkapacitet, vilken kommer öka än mer från 2026 och framåt i och med färdigställande av Klätterträdet samt Ryttares förskola som innebär en ökning av den totala kapaciteten inom Trollhättans stad med ytterligare 200 förskoleplatser.

Kapaciteten i förhållande till prognostiserat antal elever i grundskolan under hela perioden från läsåret 2026/27 till 2034/35 bör beräknas på varje stadium för sig eftersom skillnaderna mellan olika åldersgrupper är stora i prognosen. I årskurs F–3 syns redan en minskning i elevantalet och andelen lediga platser under hela perioden är ungefär 25 procent av den totala kapaciteten. Inriktningen har dock hittills varit att prioritera närhet till skolor för de yngre eleverna och utbildningsförvaltningen har utgått från det i denna utredning också. Därför föreslås inga strukturella förändringar inom F-3 inför kommande läsåret, även om vissa skolor med få elever får allt svårare att få ihop organisationen både pedagogiskt och ekonomiskt.

Frågan om organisation på mellan- och högstadiet är mer komplex. I årskurs 4-6 är andelen lediga platser under perioden ungefär 15 procent av den totala kapaciteten. De första tre åren är den lägre, i genomsnitt 11 procent. Det innebär att utvecklingen bör bevakas för eventuella åtgärder för årskurs 4-6 från och med

⁸ Avser förskolorna Husaren och Skinnemo, UN 2025-03-25, §§ 24-25.

läsåret 2029/30. I årskurs 7-9 är andelen lediga platser av den totala kapaciteten under de första sex åren av perioden knappt 7 procent. De sista tre åren, alltså från och med läsåret 2032/33, är andelen lediga platser i genomsnitt 12 procent. Det innebär att utvecklingen bör bevakas för eventuella åtgärder för årskurs 7-9 från och med läsåret 2032/33 om inga större strukturella åtgärder genomförs.

En central slutsats är att kapaciteten på mottagande skolor som tar emot elever från områden med svagare socioekonomiska förutsättningar behöver säkerställas. För att utbildningsförvaltningen inom en nära framtid ska kunna erbjuda en likvärdig och kompensatorisk skolmiljö för ännu fler elever, utifrån nuvarande principer för fördelning med syfte att skapa heterogena elevgrupper, kommer det utifrån befintlig kapacitet krävas större strukturella förändringar av nuvarande skolorganisation. Detta kan främst ske genom att förändra kapaciteten på skolorna och därigenom styra elevflödena mellan/till olika skolenheter. Alternativt kan kapaciteten ökas på de fem mottagande skolorna genom ny- eller ombyggnationer eller genom moduler. Pågående detaljplanearbete kan dessutom innebära att nya bostadsområden växer fram, främst inom det västra planeringsområdet, vilket utbildningsförvaltningen behöver ha en beredskap för.

Ett problem som lyfts i utredningen är att elevpengen inte alltid räcker till för att bemanna grundorganisationen. Detta leder till att resurser som egentligen skulle användas för sociala insatser och särskilda stödbehov istället går till att täcka basverksamheten. Det riskerar att urholka möjligheterna att möta elevernas faktiska behov. Detta märks bland annat hos landsbygds-skolorna, som kännetecknas av små elevgrupper, och där det redan idag finns en betydande överkapacitet av elevplatser. Trots särskilda anslag har vissa av skolorna på landsbygden svårt att få ekonomi och organisation att fungera långsiktigt, vilket gör att dessa skolor bör utredas vidare utifrån både ekonomi och likvärdighetsperspektiv.

När det gäller förskola och fritidshem för fler barn och elever behöver utbildningsförvaltningen arbeta vidare med pågående satsningar, såsom utökad tid och uppsökande verksamhet i förskolan samt etablering av fritidsklubbar i vissa stadsdelar, förtöpa och utvärderas innan nya insatser införs. Dessa åtgärder syftar också till att öka likvärdigheten genom att fler barn får tillgång till tidig språkstimulans och en meningsfull fritid. Utöver dessa åtgärder behöver utbildningsförvaltningen utreda hur barn i än större utsträckning skulle kunna få tillgång till förskola och fritidshem.

Trollhättans stad
Gårdhemsvägen 9, 461 83 Trollhättan

- **Telefon:** 0520-49 50 00
- **Epost:** kontaktcenter@trollhattan.se
- **Webb:** www.trollhattan.se

Trollhättans Stad